

MŮJ ŽIVOT V ČESKÉ REPUBLICE

2. aktualizované a doplněné vydání

MŮJ ŽIVOT V ČR

Průvodce pro nezletilé bez doprovodu

2. aktualizované a doplněné vydání

Petra Khollová
Gabriela Kopuleťá
Lenka Svobodová
Zuzana Wienerová

Ilustroval: **Pavel Khol**

Tato publikace vznikla v roce 2010 v rámci projektu „Na startu“, podpořeného grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

Obsah

03	Úvod
04	Mezinárodní ochrana
12	Zařízení pro zajištění cizinců
16	Zařízení pro děti – cizince
19	Vzdělání v ČR
21	Je mi 18 let, co dál?
25	Odchod ze Zařízení pro děti – cizince
42	Slovníček pojmů
44	Kontakty
52	Přílohy

ÚVOD

Tato publikace je určena všem dětem a mladým lidem, kteří do České republiky přicházejí bez doprovodu svých rodičů či jiných příbuzných. Je však určena i těm, kteří již oslavili své 18. narozeniny a začínají se připravovat na svůj samostatný život v ČR.

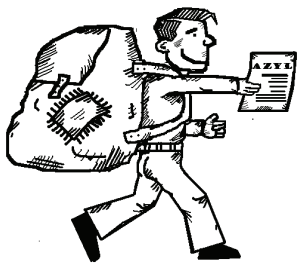
Ze zkušenosti víme, že vás trápí řada problémů, se kterými si nedokážete sami poradit, a chcete znát odpovědi na své otázky. Proto jsme pro vás připravili tuto informační publikaci, která by vám měla usnadnit orientaci v běžných životních situacích, se kterými se budete setkávat.

V publikaci naleznete podrobné informace o průběhu azylové procedury i odpovědi na otázky týkající se pobytu v zařízení pro zajištění cizinců. Představíme vám Zařízení pro děti – cizince a vysvětlíme, jak funguje vzdělávací systém v ČR. Je vám 18 let a nevíte, co Vás čeká? Rovněž odpovědi na podobné otázky naleznete na následujících stránkách. V závěru se zaměříme na situace, které vás čekají, pokud se rozhodnete odejít ze Zařízení pro děti – cizince. Poradíme vám, kde a jak si hledat bydlení, co vše budete potřebovat při shánění vhodného zaměstnání nebo jak si zařídit zdravotní pojištění. Součástí publikace je i seznam užitečných kontaktů, které se vám mohou hodit a slovníček pojmů, kde blíže vysvětlujeme některé pojmy, které se v publikaci objevují.

Věříme, že tato kniha bude pro Vás dobrým průvodcem a rádcem. Může se samozřejmě stát, že zde nenaleznete všechny potřebné informace. V tom případě jsme připraveni kdykoliv vám poskytnout potřebnou pomoc a radu, neboť v rámci Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU) funguje specializovaný tým, který se dlouhodobě zaměřuje na práci s „nezletilými bez doprovodu“.

Julie Kučerová
Petra Khollová
Zuzana Jeřábková
Zuzana Wienerová

Organizace pro pomoc uprchlíkům – OPU
Kovářská 4
Praha 9
Tel: (+420) 284 683 545
www.opu.cz

MEZINÁRODNÍ OCHRANA

Cizinec, který uprchl ze své země před pronásledováním a v České republice hledá pomoc a ochranu, má možnost požádat ČR o tzv. **mezinárodní ochranu**. Druhy mezinárodní ochrany jsou:

- **azyl**
- **doplňková ochrana**

Důvody pro udělení mezinárodní ochrany a průběh řízení upravuje zákon o azylu, který se vztahuje na všechny osoby bez rozdílu. Nezletilým bez doprovodu ovšem tento zákon poskytuje určité výhody. Například mají opatrovníka, který po celou dobu azylové procedury dohlíží, aby bylo vše v pořádku, a chrání práva nezletilého.

1. AZYL

Komu může být udělen azyl v ČR?

Důvody pro udělení azylu v České republice jsou vyjmenovány v **§ 12** zákona o azylu. Zákon stanoví, že azyl s cizinci udělí, pokud bude zjištěno, že:

- je **pronásledován** za uplatňování **politických práv**;
- má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu **rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině** nebo pro zastávání určitých **politických názorů** ve státě, jehož občanství má.

Co je pronásledování?

Podle zákona o azylu se **za pronásledování považuje**:

- **Závažné porušení lidských práv** a **dále opatření**, která působí **psychický nátlak** nebo **jiná obdobná jednání**, pokud je **provádějí státní orgány**, nebo jsou státními orgány trpěna.

Za pronásledování se považuje i **jednání soukromých osob**, pokud lze prokázat, že **stát** (strany či organizace, včetně mezinárodních organizací, které kontrolují stát) **není schopen zajistit odpovídajícím způsobem ochranu** před takovým jednáním.

Komu dalšímu může být azyl udělen?

Azyl může být dále udělen rodinnému příslušníkovi azylanta (cizince, kterému byl již azyl udělen). Rodinní příslušníci však musí **pobývat na území ČR a musí být žadatelé o mezinárodní ochranu**.

Rodinným příslušníkem podle zákona je:

- manžel /manželka (pokud manželství trvalo již před udělením azylu);
- svobodné dítě mladší 18 let;
- rodič azylanta, který je mladší 18 let;
- **zletilá osoba** (např. sourozenec, strýc, teta) **odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu**.

Azyl dále může být udělen **ve zvláštních případech**, i pokud neexistuje důvod pro udělení azylu podle § 12. Ministerstvo vnitra může v případě hodném zvláštního zřetele udělit **azyl z humanitárního důvodu**. Tento typ azylu se uděluje ve skutečně výjimečných případech – např. lidem vážně nemocným, kterým by se v zemi původu nedostalo odpovídající zdravotní péče; dívkám či chlapcům, kteří se stali obětmi obchodu s lidmi – např. prostituce, nucená práce.

2. DOPLŇKOVÁ OCHRANA

Komu může být udělena doplňková ochrana v ČR?

Doplňková ochrana se uděluje v případech, kdy žadateli o udělení mezinárodní ochrany **hrozí v zemi původu nebezpečí vážné újmy**, avšak toto nebezpečí nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu, neboť toto nebezpečí nijak nesouvisí s jeho rasou, pohlavím, národností, náboženstvím, politickými názory či s jeho příslušností k sociální skupině.

Za **vážnou újmu** se považuje:

- uložení nebo vykonání trestu smrti;
- mučení nebo nelidské či ponižující zacházení;
- ohrožení života či lidské důstojnosti v průběhu mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.

Příklad: Bongy (17 let) přicestovala do ČR ze země, kde probíhá občanská válka. Během občanské války přišla o celou svou rodinu. Bongy v ČR požádala o mezinárodní ochranu. Ministerstvo vnitra jí azyl neudělilo, přesto však získala tzv. doplňkovou ochranu. Důvodem pro udělení doplňkové ochrany byla situace v zemi původu – tedy probíhající občanská válka a nebezpečí, které by dívce hrozilo, pokud by se domů vrátila.

3. PRŮBĚH ŘÍZENÍ O MEZINÁRODNÍ OCHRANĚ

Kdo rozhoduje o udělení mezinárodní ochrany?

O udělení azylu i doplňkové ochrany rozhoduje **Ministerstvo vnitra ČR - Odbor azylové a migrační politiky**.

Kde je možné požádat o mezinárodní ochranu?

1. Na **policii**:

- na **hraničním přechodu**;
- v **přijímacím středisku** (v Zastávce u Brna, nebo na Letišti Praha – Ruzyně);
- na **oblastním ředitelství služby cizinecké policie** (pokud se cizinec dostaví sám a dobrovolně);
- v **zařízení pro zajištění cizinců** (v tomto zařízení je však možné žádat pouze ve lhůtě **7 dnů** od té doby, kdy policie cizince poučí o možnosti žádat o azyl, většinou tedy pouze prvních 7 dnů od příchodu do tohoto zařízení).

2. Na **Ministerstvu vnitra ČR**, a to pokud je cizinec:

- hospitalizován **ve zdravotnickém zařízení**;
- umístěn **ve vězení** (vykonává vazbu, nebo trest odnětí svobody);
- umístěn **v Zařízení pro děti – cizince (toto je výjimka, která platí pouze pro nezletilé bez doprovodu)**.

Jak je možné požádat o mezinárodní ochranu?

Požádat v ČR o udělení mezinárodní ochrany je možné buď písemně (ministerstvo) nebo ústně do protokolu na policii.

Co bude následovat, pokud jsem požádal/a o azyl?

Pokud jsi ministerstvo či policii požádal/a o azyl, čekáš, až za Tebou přijde pracovník ministerstva vnitra, který s Tebou sepiše oficiální žádost a provede **první základní pohovor** o tom, proč jsi přišel/a do ČR a proč žádáš o azyl.

Na co se mě budou ptát při prvním pohovoru?

Pracovník ministerstva vnitra, který žádost o mezinárodní ochranu s Tebou sepisuje, se Tě bude ptát zejména na tyto **otázk**y:

- Jméno, datum narození, rodinný stav (svobodný/á).
- Státní občanství.
- Národnost/etnikum.
- Jméno otce, matky, sourozenců.
- Ostatní členové rodiny, kteří s Tebou přicestovali do ČR.
- Místa, kde jsi pobýval/a posledních 10 let, a jak dlouho jsi tam byl/a.
- Jakým jazykem se dorozumíš?
- Jaké máš doklady? (Cestovní pas, rodný list ...)
- Jsi Ty sám/a nebo Tvoji příbuzní (matka, otec, sourozenci....) členem nějaké politické strany?
- Vykonával jsi vojenskou službu?
- Nejvyšší dosažené vzdělání. (Máš o tom nějaké doklady?)
- Povolání. (Pokud jsi před příchodem do ČR někde pracoval/a.)
- Finanční prostředky, majetek.
- **Z jakého důvodu jsi opustil/a svou vlast? (Jaké jsi měl/a problémy, co ti doma hrozilo a proč jsi se rozhodl/a odejít?)**
- Kde jsi se zdržoval/a od okamžiku odchodu ze země původu až do příjezdu do ČR? (Podrobný popis cesty do ČR.)
- Pobýval/a jsi po odchodu z domova v některém ze států Evropské unie?
- **Z jakých důvodů žádáš o mezinárodní ochranu? (Opět je nutné popsat, jaké jsi měl/a doma problémy, co Ti hrozilo, proč ses rozhodl/a odejít a proč se nemůžeš do své země vrátit.)**
- Kdy a jakým způsobem jsi vstoupil/a na území ČR?

- Přes území kterých států jsi do ČR cestoval/a a jak dlouho jsi v těchto státech pobýval/a?
- Je Česká republika Tvým cílovým státem, nebo jsi chtěl/a cestovat někam dál?
- **Jak si představuješ řešení své současné situace? (Jaké máš představy o své budoucnosti?)**
- **Kontaktoval/a jsi během pobytu v ČR svou ambasádu (zastupitelský úřad)? (Žadatel o udělení mezinárodní ochrany nesmí nikdy během řízení kontaktovat svou ambasádu ani jiné orgány svého státu. Bralo by se to jako důkaz, že mu ze strany státních orgánů země původu žádné nebezpečí nehrozí!)**
- Byl/a jsi již někdy v České republice?
- Žádal/a jsi již někdy o udělení azylu nebo mezinárodní ochrany? Pokud ano, tak s jakým výsledkem?
- Bylo proti Tobě vedeno trestní stíhání? (Spáchal/a jsi nějaký trestný čin?)
- **Čeho se obáváš v případě návratu do země původu? (Co by Ti v případě návratu domů hrozilo, co by se Ti mohlo stát a čeho se obáváš?)**
- Zdravotní stav.

Na samostatném papíře je ještě nutné **napsat vlastní rukou důvody**, kvůli kterým jsi odešel/a ze země původu, co Ti v zemi původu hrozilo a z jakého důvodu tedy žádáš o udělení mezinárodní ochrany.

Během celého pohovoru (vyplňování žádosti) je přítomen **tlumočník** z jazyka, kterému rozumíš (z Tvého mateřského jazyka, nebo z jazyka, ve kterém jsi schopen/a se dorozumět). **Vždy je možné se ozvat, pokud tlumočnickovi, kterého vybralo ministerstvo, nerozumíš, nebo s ním máš nějaký problém. Správné tlumočení žádosti a pohovoru je zásadní pro celý další průběh řízení o mezinárodní ochraně.**

Další, kdo je přítomen u tohoto pohovoru, je Tvůj **opatrovník pro řízení o udělení mezinárodní ochrany**. Opatrovníkem je většinou pracovník nevládní organizace, která pomáhá uprchlíkům v České republice. Tento pracovník dohlíží, aby během azylové procedury byla dodržována všechna Tvá práva.

Čeká mě ještě nějaký další pohovor?

Ano. Po určité době od podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany s Tebou bude proveden podrobný pohovor. Tento **hlavní pohovor** se většinou koná v Zařízení pro děti – cizince, kam přijede pověřený **pracovník ministerstva, tlumočník a opatrovník**.

Během tohoto zásadního pohovoru je nutné, abys znovu podrobně a věrohodně popsal/a důvody odchodu ze země původu. Pohovor totiž slouží k tomu, aby byly zjištěny všechny skutečnosti, které ministerstvo potřebuje znát k vydání rozhodnutí. **Pohovor je tedy pro získání azylu velmi důležitý. Je proto nezbytné, abys uvedl/a všechny informace**, ze kterých je zřejmé, že máš obavy z pronásledování.

Pokud je to možné, měl/a bys svá tvrzení podpořit důkazy (listiny, fotografie, svědci...).

Na co je důležité dát si při pohovoru pozor?

Při pohovoru máš právo vyjádřit **nesouhlas s tlumočnickem**, například proto, že mu nerozumíš. Dále je možné požádat, aby **tlumočnick** byla **osoba stejného pohlaví jako Ty**, pokud je Ti nepříjemné mluvit o tom, co se Ti stalo, před osobou opačného pohlaví.

Na závěr pohovoru máš **právo nechat si přetlumočit znění zápisu** z pohovoru zpět do svého jazyka. Tvůj opatrovník by sice měl zkontrolovat obsah zápisu, zda vše, co je zapsáno, skutečně odpovídá tomu, co jsi sdělil/a, avšak i Ty máš právo nechat si zápis přetlumočit, abys měl/a zpětnou kontrolu. Je možné nechat chybný zápis opravit. Pravdivost zápisu pak potvrdíš svým podpisem nejen Ty, ale i Tvůj opatrovník. Podepsaný zápis z pohovoru je považován za pravdivý a již ho nelze měnit ani doplňovat. Z tohoto zápisu pak ministerstvo vychází při svém rozhodování, zda udělí, či neudělí mezinárodní ochranu.

Nedozví se nikdo, co jsem v pohovoru řekl/a?

Nikdo nesmí dál šířit informace, které jsi v pohovoru uvedl/a. Ministerstvo má povinnost použít je jen pro potřeby azylového řízení.

Kdo je můj opatrovník během azylového řízení?

V průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany se setkáš se dvěma různými opatrovníky, tedy osobami, které ze zákona budou chránit Tvá práva a zájmy.

- **Opatrovník pro řízení o udělení mezinárodní ochrany** bude přítomen při Tvém prvním pohovoru. Tohoto opatrovníka jmenuje ministerstvo a většinou se jedná o pracovníka **nevládní organizace**, která poskytuje pomoc uprchlíkům a cizincům v ČR. Tento první opatrovník je jmenovaný pouze na přechodnou dobu, než Ti soud ustanoví druhého opatrovníka, tzv. opatrovníka pro pobyt.
- **Opatrovník pro pobyt** bude chránit Tvá práva po celou dobu Tvého pobytu v ČR, a to až do doby, kdy Ti bude 18 let. Tohoto opatrovníka jmenuje soud a ve většině případů je tímto opatrovníkem **obecní úřad** (odbor sociálně právní ochrany dětí), který vykonává ochranu i v případě českých dětí. Opatrovník pro pobyt již musí být přítomen u hlavního pohovoru. **Tento opatrovník se účastní všech pohovorů, předávání rozhodnutí a je také oprávněn podávat žalobu k soudu apod.**

Poznámka: Je možné, že se během svého pobytu v ČR setkáš ještě s jedním opatrovníkem, a to v případě, že jsi byl/a po příchodu do ČR umístěn/a do zařízení pro zajištění cizinců (tzv. detence). Každému nezletilému bez doprovodu, který je zajištěn, musí policie ustanovit **opatrovníka pro zajištění**. Tento opatrovník chrání zájmy nezletilého během zajištění (např. podává k soudu návrhy na propuštění). Tímto opatrovníkem je ustanovován pracovník **nevládní organizace**, která pomáhá cizincům (stejně jako v případě nabírání žádosti o azyl).

Jak dlouho řízení o udělení mezinárodní ochrany trvá?

Ze zákona by ministerstvo mělo rozhodnout do **90 dnů** ode dne zahájení řízení. Ministerstvo však může tuto lhůtu prodloužit. Pokud řízení bude trvat déle, musí o tom ministerstvo informovat Tvého opatrovníka. Řízení většinou trvá déle než 3 měsíce, někdy i několik let.

V jakém jazyce probíhá řízení o udělení mezinárodní ochrany?

Máš právo na to, aby řízení probíhalo ve Tvém mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém jsi schopen se dorozumět. Tlumočnicka pro řízení Ti bezplatně poskytne ministerstvo. O tom, že je možné nesouhlasit s osobou tlumočnicka z různých důvodů, jsme se již zmiňovali.

Je možné vzít svou žádost zpět (zastavit řízení)?

Kdykoli během řízení můžeš vzít svou žádost zpět. Takzvaný „stop azyl“ se posílá písemně ministerstvu, které řízení zastaví. Pokud je Ti méně než 18 let, žádost musíš vzít zpět Tvůj opatrovník.

Co to znamená získat azyl?

Cizinec, kterému byl udělen azyl, tzv. **azylant**, získá povolení k trvalému pobytu na území ČR. To znamená, že má stejná práva a povinnosti jako čeští občané, s výjimkou práva volebního. Azylantovi je vystaven **průkaz k povolení pobytu azylanta** s dobou platnosti na 5 let, který je možno prodloužit. Azylant může později požádat o udělení českého občanství.

Co to znamená získat doplňkovou ochranu?

Doplňkovou ochranu udělí ministerstvo cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, avšak existují v jeho případě obavy, že pokud by se vrátil do země původu, hrozí mu vážné nebezpečí.

Cizinci, který získá doplňkovou ochranu, je vystaven **průkaz k oprávnění k pobytu** na dobu minimálně 1 roku. Ministerstvo po uplynutí doby, na kterou byla doplňková ochrana udělena, přezkoumává **na žádost cizince**, zda stále existují důvody pro prodloužení doplňkové ochrany. **O prodloužení doplňkové ochrany je nutné požádat ministerstvo nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na kterou byla doplňková ochrana udělena.**

4. ŘÍZENÍ PŘED SOUDEM (2. INSTANCE)

Co dělat, pokud dostanu negativ?

Pokud ministerstvo rozhodne, že azyl v Tvém případě neudělí (**1. negativ**), je možné podat **žalobu k soudu** a to ve lhůtě **15 dnů** ode dne doručení rozhodnutí. Žaloba se podává ke krajskému soudu, který je příslušný podle místa, kde se v době podání nacházíš.

S žádostí o sepsání žaloby se můžeš obrátit na právníka nevládní organizace, která do vašeho zařízení dojíždí, popřípadě na svého opatrovníka.

Do doby, než soud o žalobě rozhodne, můžeš setrvat na území České republiky, neboť řízení o udělení mezinárodní ochrany pokračuje.

Jak může soud o žalobě rozhodnout?

Soud sám o sobě nemůže rozhodnout, že se Ti mezinárodní ochrana uděluje. Může pouze negativní rozhodnutí ministerstva **zrušit a vrátit Tvůj případ ministerstvu** k dalšímu řízení. O udělení mezinárodní ochrany tak znovu bude rozhodovat ministerstvo, ale bude přitom vázáno názorem soudu.

Pokud soud dojde k závěru, že rozhodnutí ministerstva je v pořádku, toto negativní **rozhodnutí potvrdí a dostaneš 2. negativ.**

5. KASAČNÍ STÍŽNOST

Co dělat, když dostanu 2. negativ?

Pokud soud žalobu zamítne a potvrdí tak rozhodnutí ministerstva (2. negativ), je možné žádat zrušení soudního rozhodnutí podáním **kasační stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu**.

Nejvyšší správní soud může kasační stížnost zamítnout a potvrdit tak správnost rozhodnutí krajského soudu, tím **končí celé řízení o udělení mezinárodní ochrany v ČR**.

V opačném případě Nejvyšší správní soud věc vrátí krajskému soudu k dalšímu řízení. Ani Nejvyšší správní soud tedy nemůže udělit azyl, může pouze zrušit předchozí rozhodnutí krajského soudu a vrátit mu věc k novému rozhodnutí.

Je možné požádat o mezinárodní ochranu opakovaně?

Ano, je to možné. Pokud však neuvedeš žádné **nové skutečnosti**, které nebyly předmětem zkoumání v předchozím skončeném řízení o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo Tvou žádost zamítne jako nepřipustnou, a to ve velmi krátké lhůtě. Pokud ministerstvo žádost zamítne jako nepřipustnou, žaloba proti rozhodnutí ministerstva nemá odkladný účinek, tzn., že policie už Ti nebude prodlužovat vízum, jako tomu bylo během prvního řízení o udělení mezinárodní ochrany.

6. SLOUČENÍ S RODINOU

Co když mám rodiče v jiném evropském státě?

Pokud některý z rodičů pobývá v jiném státě Evropské unie, můžeš s nimi být sloučen/a, pokud o to máš zájem. Ministerstvo vnitřně pak kontaktuje stát, kde žije Tvůj **otec** nebo **matka**, a zařídí Ti cestu za nimi. O Tvé žádosti o mezinárodní ochranu už nebude rozhodovat Česká republika, ale právě ten stát, kde pobývají Tví rodiče. Stejně tak je možné sloučit se i s **poručníkem** (tedy osobou, která za Tebe byla v zemi původu odpovědná místo rodičů).

Aby bylo sloučení možné, je nutné splnit několik podmínek. Osoba, se kterou se chceš sloučit:

- Musí mít ve státě, kde žije, **povolný pobyt** (musí tam pobývat legálně).
- Musí **prokázat, že jste skutečně příbuzní** (musí předložit doklady prokazující, že jde o otce/matku jako např. rodný list, nebo doklad, že jde o poručníka).

Co když mám v Evropě jiné příbuzné?

Je možné sloučit se i s jinými příbuznými, např. **sestrou, bratrem, tetou** nebo **strýcem**, ovšem to už je složitější. V případě rodičů, kteří prokážou, že skutečně jsou Tvými rodiči, je stát, kde žijí, povinen Tě přijmout a rozhodnout o Tvé žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

V případě vzdálenějších příbuzných ale záleží na každém státě EU, jestli bude ochoten Tě přijmout, nebo ne. V těchto případech státy totiž nejsou povinny sloučení realizovat. Stejně jako u rodičů i tady platí, že příbuzný, se kterým se chceš sloučit, musí v Evropské unii pobývat legálně a musí prokázat příbuzenský vztah mezi vámi.

ZAŘÍZENÍ PRO ZAJIŠTĚNÍ CIZINCŮ

Zařízení pro zajištění cizinců (ZZC), nazývané též „detence“ či „detenční zařízení“, je zařízení provozované státem, do kterého je umístěn cizinec na základě rozhodnutí o zajištění. Toto rozhodnutí vydává Policie ČR. Policie je oprávněna zajistit cizince ze dvou důvodů: na základě zahájení řízení o správním vyhoštění nebo za účelem předání cizince podle mezinárodní smlouvy. Zařízení pro zajištění cizinců svou povahou připomíná „vězení“. Zajištění cizinci totiž nemohou toto zařízení libovolně opouštět. Jsou povinni zde setrvat a v případě pokusu o útěk jsou potrestáni. Po svém zajištění v detenci je cizinec oprávněn učinit **prohlášení o úmyslu požádat o mezinárodní ochranu**. Toto oprávnění však zaniká po uplynutí **7 dnů** ode dne, kdy byl cizinec policií o této možnosti informován. Podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany však **není důvodem** pro ukončení zajištění. Maximální doba zajištění v ZZC je u dospělých **180 dnů** a u nezletilých bez doprovodu **90 dnů**.

V České republice je několik detenčních zařízení: **v Bělé pod Bezdězem a v Poštorné**.

Proč jsem byl umístěn do detence?

Detence je místem, kam jsou umísťováni cizinci, kteří svým jednáním porušili zákon o pobytu cizinců v ČR. Právě tento zákon (tzv. cizinecký zákon) je pro cizince mimořádně významný, neboť upravuje podmínky vstupu a pobytu cizince na území České republiky a jeho vycestování z ČR. Proto v případě, že cizinec poruší tento zákon, může Policie České republiky, která takového cizince zadrží, rozhodnout o tom, že cizince umístí do zařízení pro zajištění cizinců. Porušením zákona je např. pokus o ilegální překročení hranice; to, že v ČR pobýváš bez platného víza nebo povolení k pobytu; že jsi po uplynutí platnosti víza nevycestoval z ČR apod.

Důvodů, na základě kterých může policie cizince umístit do detence, je tedy více a lze je rozdělit do dvou základních oblastí:

1) Zajištění cizince za účelem správního vyhoštění:

Co znamená termín „správní vyhoštění“?

- Správním vyhoštěním se rozumí **ukončení pobytu cizince na území ČR a zároveň stanovení zákazu budoucího pobytu v ČR v délce od 1 roku do 10 let**.

- **Rozhodnutí o správním vyhoštění** vydává Policie ČR; v tomto dokumentu je napsáno, na kolik let Ti byl zakázán pobyt a vstup do ČR.
- Proti tomuto rozhodnutí se můžeš odvolat. Se sepsáním **odvolání** Ti pomůže Tvůj opatrovník (více se o něm dočteš níže) nebo právník nevládní organizace, který do detence pravidelně dojíždí. **Lhůta na toto odvolání je 15 dnů.**

Proč mi bylo uloženo správní vyhoštění, jakého nezákonného jednání jsem se dopustil?

- Např.: Při hraniční nebo pobytové kontrole ses policii prokázal/a padělaným dokladem; státní hranice jsi překročil/a v úkrytu nebo ses o to pokusil/a; v ČR jsi pobýval/a bezplatného dokladu, bez platného víza; po uplynutí platnosti výjezdního příkazu jsi nevycestoval/a z ČR apod.
- Příklad: *Van (16 let) byl na ulici kontrolován policií, která chtěla vidět jeho doklady. Vzhledem k tomu, že Van žil v ČR ilegálně, nicméně policii tvrdil, že má svůj cestovní pas s vízem u kamaráda. Policie jej zadržela a odvezla do své kanceláře, aby jej vyslechla a ověřila jeho totožnost. Z počítačové databáze ale policie zjistila, že Van žádné vízum ani pas nemá. Protože Van porušil cizinecký zákon, policie s ním zahájila řízení o udělení správního vyhoštění (tzv. zákaz pobytu) a převezla jej do zařízení pro zajištění cizinců.*

2) Zajištění cizince za účelem předání podle mezinárodní smlouvy

Co znamená termín „předání podle mezinárodní smlouvy“?

- Česká republika uzavřela s mnoha evropskými státy mezinárodní dohody, které upravují předávání cizinců z jednoho státu do jiného, pokud tito cizinci nemají žádné platné vízum pro pobyt v některém z těchto států.
- Příklad: *Ve smlouvě, kterou ČR uzavřela s Německem, je napsáno, že pokud se cizinec pokusí ilegálně vstoupit do Německa přes Českou republiku a bude německou policií chycen, pak bude vrácen zpět do České republiky a následně umístěn do detence.*

Mohu být zajištěn i přesto, že mi ještě není 18 let?

Ano. Policie je podle zákona oprávněna zajistit rovněž mladistvého cizince bez doprovodu staršího 15 let. To znamená, že pokud je Ti více jak 15 let, pak Tě policie může umístit do detence za stejných podmínek jako dospělého.

Jak dlouho budu v detenci?

Vzhledem k tomu, že jsi nezletilý, tak celková doba Tvého zajištění v zařízení pro zajištění cizinců nesmí překročit 90 dnů (u dospělých 180 dnů). To znamená, že maximální doba Tvého pobytu v detenci je 3 měsíce a počítá se od okamžiku, kdy Tě policie poprvé přivezla do zařízení.

Co se stane, když mi během zajištění v detenci bude 18 let?

Pokud v průběhu zajištění zletíš (tedy bude Ti 18 let), pak se doba Tvého pobytu v detenci prodlouží na 180 dnů a bude s Tebou zacházeno jako s dospělou osobou.

Bude policie ověřovat můj věk? Jak?

Ano. Může se stát, že policie neuvěří Tvému tvrzení, že Ti je méně než 18 let. V takovém případě podstoupíš lékařskou zkoušku, která přibližně určí Tvůj skutečný věk. Lékař věk určí na základě rentgenu kostí.

Proč jsem stále zajištěn, na co čekám?

Zajištěn/a jsi proto, protože policie se snaží realizovat Tvé správní vyhoštění, tzn., čini vše, aby mohl být ukončen Tvůj pobyt v ČR a abys mohl/a být event. deportován/a. Proto policie ověřuje Tvoji totožnost, komunikuje s Tvým zastupitelským úřadem (ambasádou), snaží se vyřídit Ti doklady na cestu domů, nalézt Tvé rodiče apod. Pozor, to neplatí, pokud jsi žadatelem o azyl. Pokud se rozhodneš v detenci požádat o azyl, neznamená to však, že budeš propuštěn/a dříve.

• Co se stane, když policie ověří mou totožnost, vyřídí mi náhradní cestovní doklad a najde mé rodiče?

V takovém případě Ti policie zařídí cestu domů a odveze Tě na letiště.

• Co se stane, pokud se policii nepodaří nalézt mé rodiče, vyřídí dokumenty apod.?

V takovém případě v ČR zůstaneš a po 90 dnech v detenci budeš převezen/a do Zařízení pro děti - cizince.

Mám jako nezletilý bez doprovodu nějaké výhody oproti dospělým?

Ano, máš. Především Ti policie musí ustanovit **opatrovníka**, který chrání Tvá práva. Druhou výhodou je **zkrácená doba pobytu v detenci** (tedy 3 měsíce). A za třetí, pokud se policii nepodaří najít Tvé rodiče či jiné příbuzné, pak Tě do Tvých 18 let **nemůže z ČR deportovat**.

Proč mám opatrovníka a co pro mě může opatrovník udělat?

Opatrovníka pro zajištění musí mít každý nezletilý cizinec bez doprovodu umístěný v zařízení pro zajištění cizinců. Opatrovníka ustanovuje policie. Funkci opatrovníka vykonávají často pracovníci nevládních organizací, kteří spolupracují s tlumočníky. Úkolem opatrovníka je chránit zájmy a práva každého nezletilého. Opatrovník dohlíží nad tím, zda policie jedná v souladu se zákonem. Za nezletilého píše odvolání, žaloby apod. Opatrovník Ti vysvětlí situaci, ve které se nacházíš. Vysvětlí Ti, co Tě v budoucnu čeká a kdo Ti může pomoci.

Na koho se mohu obrátit s žádostí o pomoc?

Především na svého **opatrovníka**, který vždy jedná v Tvém zájmu. Pomůže Ti sepsat odvolání proti správnímu vyhoštění, poradí Ti, zda požádat o azyl, nebo ne apod. Dále Ti vždy pomohou **právníci nevládních organizací**, kteří do detence pravidelně dojíždí a se kterými Tvůj opatrovník velmi často spolupracuje. Stačí, když jim ukážeš všechny papíry, které jsi od policie dostal/a. **Důležité je, aby sis všechny dokumenty, které od státních orgánů dostaneš a které jsi podepsal/a, schoval/a!**

Mohu v detenci požádat o azyl?

Ano můžeš, ale jen v určité lhůtě. O azyl můžeš totiž požádat do **7 dnů** ode dne, kdy jsi byl/a policií o této možnosti informován/a (tedy do 7 dnů poté, co jsi byl/a umístěn/a do zařízení pro zajištění cizinců).

Co se stane, když o azyl nepožádám?

Když nestihneš požádat v sedmidenní lhůtě, pak můžeš o azyl požádat po svém propuštění v Zařízení pro děti - cizince.

Kam půjdu, až mě policie z detence propustí?

Pokud uplyne doba Tvého pobytu v zařízení pro zajištění cizinců a ještě Ti není 18 let, pak Tě policie převezde do Zařízení pro děti – cizince. To znamená do dětského domova, který je určen pro děti – cizince.

Co mám udělat a koho mám v detenci kontaktovat, když se chci vrátit do své země?

V této věci Ti pomůže Tvůj opatrovník nebo pracovníci nevládních organizací (zejm. Mezinárodní organizace pro migraci „IOM“). Více informací naleznáš v kapitole „Je mi 18 let, co dál?“.

ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI - CIZINCE

Zařízení pro děti – cizince (dále jen ZDC) je zařízení, které poskytuje péči nezletilým cizincům (dětem a mladým lidem mladším 18 let), kteří se na území ČR nacházejí bez doprovodu svých rodičů či jiných příbuzných. Toto zařízení poskytuje péči také dětem – cizincům, kteří sice rodiče v ČR mají, ale ti se o ně nemohou z různých důvodů starat.

Jak toto zařízení funguje?

Zařízení pro děti – cizince funguje obdobně jako zařízení, která jsou určena pro české děti, které nemají rodiče. Rozdíl je pouze v tom, že ZDC je určeno pro děti, které nehovoří českým jazykem.

Zařízení pro děti – cizince se skládá ze dvou částí:

• Diagnostický ústav v Praze – tzv. Modrá škola

- Všechny děti nově přicházející do Zařízení pro děti – cizince jsou nejprve umístěny na Modrou školu.
- S každým dítětem je proveden vstupní pohovor za účasti tlumočnicka a je mu vysvětleno, jak zařízení funguje.
- Každé dítě musí podstoupit lékařskou prohlídku a pohovor s psychologem.
- V zařízení musí děti navštěvovat školu, kde se mimo jiné učí základy českého jazyka.
- Doba pobytu na Modré škole je zpravidla dva měsíce, poté je nezletilý převezen do dětského domova (tzv. Permon).

• Dětský domov v Hříměždicích u Příbrami – tzv. Permon

- Na Permonu nezletilí zůstávají až do své zletilosti. V případě, že studují, pobývají v ČR legálně a dodržují pravidla zařízení, mohou být v ZDC až do 26 let.
- V rámci Permonu je možné navštěvovat základní školu nebo dvouletou praktickou školu /střední školu /.

Zařízení pro děti – cizince Ti bezplatně poskytne ubytování, stravu, zdravotní péči, možnost vzdělání, zájmové kroužky, materiální pomoc, apod. Budeš také dostávat kapesné.

Proč jsem byl/a do tohoto zařízení umístěn/a?

Do Zařízení pro děti – cizince jsi byl/a umístěn/a, protože Ti ještě není 18 let a v ČR nemáš rodiče či jiné příbuzné, kteří by se o tebe postarali. Proto má Česká republika povinnost o Tebe pečovat a chránit Tě až do doby, kdy ti bude 18 let, a budeš podle českých zákonů dospělý.

Všichni nezletilí bez doprovodu jsou do péče tohoto zařízení svěřeni na základě rozhodnutí soudu.

Pro koho je toto zařízení určeno?

Pro všechny nezletilé cizince, kteří se na území ČR nacházejí bez doprovodu svých rodičů či jiných příbuzných, ale i pro nezletilé, kteří sice rodiče v ČR mají, ale ti se o ně nemohou z různých důvodů starat.

Do Zařízení pro děti – cizince jsou umístěvány:

- děti ze Zařízení pro zajištění cizinců (Bělá-Jezová);
- děti z Příjímacích středisek pro žadatele o azyl (Zastávka u Brna, letiště Praha - Ruzyně);
- děti, které policie zadržela na ulici (při krádeži, při běžné kontrole dokladů, ...);
- děti, které v České republice žily společně s rodiči, ale v současnosti se o ně rodiče nemohou postarat (rodiče museli z ČR odcestovat, rodiče jsou v nemocnici, nebo ve vězení);
- děti, které ze Zařízení pro děti – cizince utekly a policie je zadržela (v ČR nebo v zahraničí).

Do ZDC se tedy dříve či později dostanou všichni nezletilí bez doprovodu, ať již v ČR pobývali **legálně** či **nelegálně**. Je důležité vědět, že ode dne, kdy soud nezletilého umístí do ZDC, je **pobyt každého nezletilého legalizován až do jeho 18 let** (bez ohledu na to, zda je žadatelem o azyl či ne). Po dosažení věku 18 let se ovšem situace zásadně mění. Po dosažení 18 let je tedy nutné upravit pobyt každého mladého cizince **individuálně**.

Jak dlouho v ZDC musím zůstat?

Na základě rozhodnutí soudu jsi byl/a umístěn/a do Zařízení pro děti – cizince **až do svých 18 let**. Zařízení **má povinnost o Tebe do Tvých 18. narozenin pečovat**, ale i Ty máš určité povinnosti. Měl/a bys vědět, že až do svých 18 let nesmíš zařízení natrvalo opustit. Samozřejmě je možné zařízení krátkodobě opouštět (není to vězení), ale **vždy se musíš ve stanovenou dobu vrátit**.

Pokud ze zařízení utečeš, bude Tvé jméno nahlášeno na policii, která po Tobě vyhlásí celostátní pátrání. Pokud budeš během svého útěku kontrolován/a, vždy Tě vrátí zpět do zařízení.

Mohu jet na návštěvu ke svým známým?

Jet na návštěvu za příbuznými, známými či kamarády je možné, ale za určitých podmínek:

- **Pokud Ti ještě nebylo 18 let:**
 1. Musíš nahlásit pracovníkům Zařízení pro děti – cizince, kam chceš jet. Musíš uvést jméno osoby a adresu, kde budeš.
 2. Pracovníci zařízení kontaktují Tvého opatrovníka, který nechá adresu prověřit a vysloví souhlas s návštěvou (to znamená, že za Tvým příbuzným nebo známým přijde na návštěvu státní úředník, který zkontroluje, zda Tvůj příbuzný či známý na adrese skutečně bydlí a zda jsou tam pro Tebe vhodné podmínky).
 3. Pokud opatrovník s návštěvami souhlasí, stačí jen, když Tvůj příbuzný nebo známý každou další návštěvu včas oznámí opatrovníkovi i Zařízení pro děti – cizince.

- **Pokud Ti už bylo 18 let:**

Musíš nahlásit adresu, kam jedeš a datum, kdy se vrátíš, pracovníkům zařízení a požádat zařízení o povolení takové návštěvy.

Mohu v zařízení zůstat i po 18 letech?

Ano. V Zařízení pro děti - cizince je možné zůstat i po dosažení zletilosti (tedy po dosažení 18 let), a to na základě **smlouvy o ubytování**, kterou uzavřeš se zařízením. Podmínkou ale je, že se musíš připravovat na budoucí povolání, tedy musíš studovat. Pokud nestuduješ, není možné, abys po dosažení zletilosti v zařízení dál zůstal/a (více se dočteš v kapitole „Je mi 18 let, co dál?“).

V některých případech však v zařízení musíš zůstat až **do 19 let**, a to když soud rozhodne, že prodlužuje Tvé svěření do péče Zařízení pro děti – cizince. To znamená, že soud **o rok posune dobu, kdy se staneš úplně dospělým**, po tuto dobu máš stále ještě opatrovníka a musíš dodržovat stejná pravidla jako ostatní, kteří jsou nezletilí.

VZDĚLÁNÍ V ČR

Cizinci mají možnost v České republice studovat za stejných podmínek jako občané ČR. V České republice existuje možnost studia na **státních školách** nebo na **školách soukromých** (včetně církevních). Studium na státních školách je v zásadě bezplatné, naopak na školách soukromých musíte počítat s tím, že studium je zpoplatněno (výše poplatku je různá). Vyučovacím jazykem na státních školách je jazyk český. V případě škol soukromých však existují výjimky, kde je možno studovat i v jiném jazyce.

Vzdělávací systém v ČR tvoří:

- **Základní škola**

- Poskytuje základní vzdělání a připravuje žáky pro další studium.
- Má devět ročníků a člení se na I. stupeň (1. – 5. ročník) a II. stupeň (6. – 9. ročník)
- Devítiletá školní docházka je povinná.

- **Střední školy**

Typy středních škol:

- **Střední odborné učiliště** – připravuje studenty na výkon manuálních, spíše dělnických profesí; délka studia je obvykle 2 – 3 roky; studium je ukončeno odbornou zkouškou, po jejímž složení absolvent obdrží vyučnický list.
- **Střední odborná škola** – připravuje studenty pro praktické uplatnění, ale zároveň jim poskytuje širší vzdělání; oborové zaměření těchto škol je různé, např.: zdravotnické školy, obchodní akademie, průmyslové školy. Studium obvykle trvá 4 roky; studium je uzavřeno maturitní zkouškou, po jejímž složení obdrží studenti maturitní vysvědčení.
- **Gymnázium** – základním cílem studia na gymnáziu je připravit studenty ke studiu na vysoké škole, popř. na vyšší odborné škole; studium trvá 4 roky a je ukončeno maturitní zkouškou.
- **Konzervatoř** – je speciálním typem střední školy, neboť studenty připravuje pro obor zpěv, hudba, tanec nebo dramatické umění; studium je šesti až osmileté a je ukončeno absolutoriem.
- Cizinci mají možnost studovat na středních školách za stejných podmínek jako čeští občané, s výjimkou povinnosti skládat přijímací zkoušky z českého jazyka; uchazeč o studium ale musí prokázat schopnost plynně reagovat v českém jazyce – obvykle pohovorem.

- Další kritéria pro přijetí ke studiu si určuje škola (přijímací zkoušky na jednotlivé školy se proto liší).
- V prvním roce studia je cizinec osvobozen od známkování z českého jazyka.
- **Vyšší odborné školy**
 - Studium může být zpoplatněno, bez ohledu na to, zda jde o státní nebo soukromou školu.
 - Ke studiu se může přihlásit pouze ten, kdo složil maturitní zkoušku na střední škole.
 - Délka studia je obvykle 3 – 4 roky a je zakončeno získáním titulu DiS. (diplomovaný specialista).
- **Vysoké školy**
 - V případě, že student je schopen studovat v českém jazyce a zvládá i odbornou češtinu, pak je studium bezplatné. Pokud se cizinec rozhodne studovat v cizím jazyce, je studium zpoplatněno.

Mohu studovat českou základní či střední školu?

Pokud jsi přišel/a do ČR bez dokladů o dosaženém vzdělání v zemi původu a neumíš dobře česky, nemůžeš zahájit studium na české škole hned po svém příchodu do ČR. Máš ale možnost navštěvovat základní školu a dvouletou praktickou školu, které fungují v rámci Zařízení pro děti - cizince. Na základě studia na těchto školách získáš náhradní doklad o vzdělání. Poté, co se naučíš natolik dobře český jazyk, abys byl/a schopen/a pokračovat ve studiu na české škole, můžeš si podle svých schopností vybrat vhodnou českou školu.

Jakou mám možnost studia v Zařízení pro děti – cizince?

V rámci zařízení fungují dvě školy:

- **Základní škola** – to je škola, která funguje přímo v rámci zařízení. Dětem poskytuje základní vzdělání s důrazem na výuku českého jazyka. Děti zde dostanou **závěrečné vysvědčení**, které je dokladem o ukončení základního vzdělání.
- **Dvouletá praktická škola** – škola zaměřená na odbornou přípravu pro práci v daném oboru. Vyučovacím oborem praktické školy jsou kuchařské práce.

Jaké jsou výhody studia v Zařízení pro děti - cizince?

Výhodou Tvého studia na školách, které fungují v rámci zařízení, je především to, že můžeš studovat ihned po svém příchodu do ZDC bez ohledu na to, zda ovládáš český jazyk (to by na klasické české škole nebylo vůbec možné). Další výhodou je, že získáš dokument o dosaženém vzdělání, který nahradí doklad ze země původu. Doklad o dosaženém vzdělání je nezbytný pro Tvé další studium i pro získání legální práce.

Po ukončení studia na základní či praktické škole se můžeš přihlásit na českou střední školu.

Přijímací zkoušky na střední školy se konají vždy v dubnu, a pokud jsi přijat/a, nastupuješ na střední školu od září.

JE MI 18 LET, CO DÁL?

Nezletilý cizinec, který je rozhodnutím soudu svěřen do náhradní výchovy (Zařízení pro děti – cizince), je oprávněn trvale pobývat na území ČR až do dosažení 18 let. **Všichni nezletilí bez doprovodu, kteří jsou umístěni do Zařízení pro děti – cizince, tedy mají až do dosažení 18 let oprávnění k trvalému pobytu na území ČR**, a to přímo ze zákona. Problém ovšem nastává po dosažení 18 let, kdy je nutné individuálně řešit následný pobyt každého již zletilého cizince na území ČR.

1. POBYT V ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI – CIZINCE

Musím odejít ze Zařízení pro děti – cizince?

Ne. V Zařízení pro děti – cizince můžeš zůstat i po dosažení zletilosti (tedy po dosažení 18 let), a to na základě **smlouvy o ubytování**. Tuto smlouvu s Tebou může uzavřít ředitel zařízení. Podmínkou ale je, že se musíš připravovat na budoucí povolání, tedy musíš studovat. Pokud nestuduješ, není možné, abys po dosažení zletilosti v zařízení dál zůstával/a.

Právě proto, že **podmínkou dalšího setrvání v zařízení je studium**, uzavírá se smlouva o ubytování vždy pouze na jeden rok. Pokud pokračuješ ve studiu, je možné smlouvu o ubytování každý rok znovu prodloužit, a to až **do 26 let**. Samozřejmě existují i další podmínky pro setrvání v zařízení, například dodržovat vnitřní řád zařízení a pravidla chování.

Pokud ale chceš ze zařízení odejít, nikdo Ti v odchodu nebude bránit.

Co když přestanu studovat?

Vzhledem k tomu, že právě studium je základní podmínkou pro setrvání v Zařízení pro děti – cizince po dosažení 18 let, znamená ukončení studia zároveň také ukončení pobytu v tomto zařízení.

2. AZYLOVÁ PROCEDURA

Má 18 let vliv na azylovou proceduru?

Pokud řízení o udělení mezinárodní ochrany neskončilo již dříve, dosažení věku 18 let **nemá na toto řízení žádný vliv**. Azylová procedura pokračuje dál. Okamžikem Tvých 18. narozenin pouze končí funkce opatrovníka, který Tě již dále nezastupuje. V případě dotazů nebo problémů se můžeš obracet s žádostí o pomoc na **pracovníky nevládní organizace**, kteří navštěvují Zařízení pro děti - cizince a kteří Ti odpoví na otázky a pomohou s řešením problémů. Právník takové organizace Tě také může během řízení o udělení mezinárodní ochrany na základě plné moci zastupovat.

I po dosažení zletilosti budeš pobývat na území na základě **víza za účelem řízení o udělení mezinárodní ochrany** („azylové vízum“). Toto vízum bude policie prodlužovat až do pravomocného ukončení řízení.

Pokud se rozhodneš odejít ze Zařízení pro děti – cizince a azylová procedura v Tvém případě ještě neskončila, budeš přemístěn do **pobytového střediska ministerstva vnitra pro dospělé žadatele o mezinárodní ochranu** (uprchlického tábora). Odtud můžeš kdykoli odejít a najít si vlastní bydlení. **I do pobytového střediska jezdí pracovníci nevládních organizací, na které se můžeš obrátit.**

Azylová procedura mi již skončila, jaký mám pobyt po dosažení 18 let?

Tím, že jsi byl umístěn do Zařízení pro děti – cizince, je Tvůj pobyt legalizován jen do 18 let. Po dosažení 18 let, i když se rozhodneš zůstat v zařízení, je potřeba získat povolení k pobytu na území ČR. **Samotná smlouva o ubytování se zařízením nijak nelegalizuje Tvůj pobyt na území ČR.** Tato smlouva pouze upravuje Tvůj vztah se Zařízením pro děti – cizince, umožňuje Ti v něm zůstat i nadále, ale nelegalizuje Tvůj pobyt na území ČR.

Po dosažení 18 let je tedy potřeba **požádat o povolení k pobytu**. Zákon o pobytu cizinců upravuje množství různých typů pobytů, o které lze žádat. Jeden z těchto pobytů je určen přímo pro nezletilé cizince, kteří bydlí v dětském domově. Po dosažení 18 let může takový cizinec žádat o **povolení k trvalému pobytu z humanitárních důvodů**.

3. ŽÁDOST O TRVALÝ POBYT Z HUMANITÁRNÍCH DŮVODŮ

Kdo mi pomůže legalizovat si pobyt v ČR po dosažení zletilosti?

V případě žádosti o povolení k trvalému pobytu z humanitárních důvodů jde o velmi složitou proceduru. Je nezbytné předložit mnoho dokumentů. Proto je lepší obrátit se s žádostí o pomoc na právníka nevládní organizace, která poskytuje pomoc cizincům a uprchlíkům na území ČR.

Jak a kde se žádá o povolení k trvalému pobytu?

O trvalý pobyt z humanitárních důvodů je možné požádat **do 60 dnů po dosažení 18 let**. Ministerstvo vnitra by mělo o Tvé žádosti rozhodnout do 60 dnů. Do doby než ministerstvo o Tvé žádosti rozhodne, pobýváš v ČR legálně.

O trvalý pobyt z humanitárních důvodů se žádá na **Ministerstvu vnitra ČR - Odboru azylové a migrační politiky**, na adrese: Nad Štolou 3, Praha 7.

Je problém, že mám správní vyhoštění (zákaz pobytu)?

Ano, je to problém. Správní vyhoštění je zásadní **překážkou pro legalizaci pobytu v ČR** a je důvodem pro zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu.

Je tedy nutné nejprve podat **žádost o zrušení platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění**. Žádost se podává na Ředitelství služby cizinecké policie. Podat žádost o zrušení vyhoštění je možné po dosažení 18 let, pokud orgán sociálně právní ochrany dětí (tedy Tvůj bývalý opatrovník pro pobyt) tuto žádost podpoří a napíše zprávu o tom, že projevuješ snahu o integraci na území ČR. **Pokud tedy tento orgán napíše zprávu, že studuješ, umíš dobře česky, snažíš se zapojit do české společnosti a chceš zůstat v ČR, cizinecká policie téměř vždy rozhodnutí o správním vyhoštění zruší.**

Teprve, když je rozhodnutí o správním vyhoštění (tzv. zákazu pobytu) zrušeno, je možné žádat o povolení k trvalému pobytu.

Co potřebuji za doklady, když chci žádat o trvalý pobyt?

K žádosti o povolení k trvalému pobytu je nezbytné předložit tyto náležitosti:

- **Cestovní doklad.**
- **Doklad potvrzující účel pobytu.** Hlavním dokumentem je rozsudek soudu, na základě kterého jsi byl umístěn do Zařízení pro děti – cizince (rozsudek o nařízení ústavní výchovy). Dále je důležité předložit potvrzení o studiu, podpůrné zprávy od Zařízení pro děti – cizince, od bývalého opatrovníka, ze zájmových, sportovních či jiných kroužků, apod.
- **Doklad o zajištění ubytování** (smlouva o prodloužení pobytu se Zařízením pro děti – cizince).

Všechny tyto doklady, s výjimkou cestovního dokladu, nesmí být starší než 180 dnů.

V případě, že je žádost vyřízena kladně a trvalý pobyt je povolen, se platí kolek ve výši 1.000,- Kč.

Co když nemám pas?

Je možné požádat cizineckou policii o vystavení **cestovního průkazu totožnosti**. Tento doklad vydává cizinecká policie ve výjimečných případech, pokud není možné obstarat si doklad jiným způsobem.

Je důležité studium pro získání trvalého pobytu?

Studium sice není ze zákona podmínkou pro podání žádosti o povolení k pobytu, ale je **velmi důležité pro získání trvalého pobytu z humanitárních důvodů**. Cizinecká policie při svém rozhodování zkoumá právě to, zda v Tvém případě existují „humanitární“ důvody pro udělení povolení k trvalému pobytu. U nezletilých cizinců, kteří byli svěřeni do péče Zařízení pro děti – cizince, je hlavním humanitárním důvodem jejich integrace do české společnosti. Hlavním důkazem o integraci je studium v českém jazyce na českých středních školách a učilištích. **Z tohoto důvodu je studium pro získání trvalého pobytu zásadní.**

4. NÁVRAT DO ZEMĚ PŮVODU

Je mi 18 let a chci se vrátit domů, co mám dělat?

V případě, že máš platný cestovní doklad a finanční prostředky na cestu do země původu, není návrat domů nijak problematický. Stačí si pouze na cizinecké policii vyřídit výjezdní vízum a poté vycestovat.

Pokud nemáš platný pas nebo peníze na cestu do země původu, nabízejí se dvě možnosti řešení podle toho, zda jsi v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nebo ne.

- Pokud jsi **žadatel o udělení mezinárodní ochrany**, máš možnost požádat **ministerstvo vnitra** o úhradu nákladů spojených s návratem do země původu. Tuto tzv. **žádost o repatriaci** je nutné podat během řízení o udělení mezinárodní ochrany. Do této doby se počítá nejen řízení v 1. stupni u ministerstva, ale i řízení o žalobě před krajským soudem a řízení o kasační stížnosti u Nejvyššího správního soudu. Až do konečného rozhodnutí o kasační stížnosti máš možnost vzít svou žádost o mezinárodní ochranu zpět (udělat „**STOP AZYL**“) a požádat o repatriaci. Ministerstvo vnitra Ti prostřednictvím organizace IOM může pomoci i při vyřizování náhradního cestovního dokladu pro vycestování do země původu.
- Pokud **nejsi žadatel o udělení mezinárodní ochrany**, máš možnost kontaktovat některou z **nevládních organizací** (např. IOM), která Ti pomůže vyřídit potřebné doklady.

ODCHOD ZE ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI – CIZINCE

Když se rozhodneš ze Zařízení pro děti – cizince (ZDC) odejít, je nutné si uvědomit, že všechny záležitosti, které za Tebe do té doby zařizovali pracovníci ZDC, budou teď už jen na Tobě. Ihned po odchodu je nutné zařídit si nové bydlení a kontaktovat několik institucí, jako je cizinecká policie/ministerstvo vnitra, zdravotní pojišťovna, úřad práce a další. Ale pěkně popořádku.

- Do 30 dnů po odchodu ze ZDC musíš nahlásit **změnu adresy**.
- Pokud nemáš práci, je nutné se co nejdříve **zaregistrovat na úřadu práce**.
- Do 8 dnů po odchodu ze ZDC se musíš **zaregistrovat na VZP** (Všeobecná zdravotní pojišťovna) a nahlásit změnu adresy.
- Pokud nemáš práci ani peníze, můžeš požádat na obecním úřadě v místě, kde bydlíš, na odboru sociálních věcí o dávky hmotné nouze.

V následujících kapitolách Ti poradíme, jak na to.

1. BYDLENÍ

Jednou z prvních věcí, které musíš po odchodu ze ZDC udělat, je najít si bydlení. Již před svým odchodem by sis měl/a promyslet, kde chceš dále žít (zda ve městě či na venkově, v bytě, domě nebo na ubytovně apod.) a snažit se zjistit co nejvíce informací o daných možnostech. Skvělým místem, kde můžeš získat spoustu informací, je internet. Důležité je uvážit také své finanční možnosti a podle nich se pak rozhodovat. Zde uvádíme několik možností, které Ti při výběru nevhodnějšího bydlení mohou pomoci.

MOŽNOSTI BYDLENÍ

Pronájem bytu

- Znamená, že bydlíš v bytě, který patří někomu jinému (**majiteli bytu**) a tomu platíš poplatek (**nájemné**) za to, že v jeho bytě můžeš nějakou dobu bydlet. Nájemné se platí každý měsíc. Jeho výše závisí na městě, ve kterém byt je (např. v Praze je pronájem bytu dražší než třeba v Příbrami) a na velikosti bytu (byt se třemi pokoji a kuchyní bývá dražší než byt s jedním pokojem a malou kuchyňkou). Pronájem tak může být 5.000,- Kč, ale může se vyšplhat až na 20.000,- Kč i více. Je nutné se vždy ujistit, zda je v ceně nájmu započítaná i částka za služby, nebo zda se služby platí zvlášť.
- Byt k pronajmutí si můžeš nalézt sám/a nebo se můžeš obrátit na **realitní kanceláře**. Těm se za zprostředkování platí **provize**, což je odměna za to, že Ti

našli vhodný byt. Provize bývá většinou ve výši 1 – 2 měsíčních nájmů. Při první platbě nájemného tak budeš muset zaplatit nejen nájemné majiteli bytu, ale také provizi realitní kanceláři.

- Také se může stát, že budeš muset navíc zaplatit i vratnou **kauci** majiteli bytu (to znamená peněžitou zálohu pro případ, že nezaplatíš nájem, nebo v bytě způsobíš nějakou škodu). Tato kauce bývá většinou v hodnotě jednoho až několika měsíčních nájmů.
- Byt si můžeš pronajmout sám/sama, nebo s více lidmi – s kamarády, ale i s někým, koho neznáš (to může být trochu riskantní).
- Také si můžeš pronajmout jen pokoj v bytě, ve kterém již někdo bydlí.
- Informace o pronájmech lze získat na těchto internetových stránkách:
www.bezrealitky.cz www.bydleni.cz www.sreality.cz
www.byty.cz www.spolubydlici.cz www.bydlime.cz
www.bezprovize.cz

Na webových stránkách vyber z nabídky:

- lokalitu (město, kraj), kde chceš hledat bydlení;
- typ bydlení – PRONÁJEM;
- typ nemovitosti – BYT/1+1/1+kk/2+1... (1+1 znamená, že byt má jeden pokoj a samostatnou kuchyň, 1+kk je pokoj s kuchyní dohromady);
- výši nájmu (částku, jakou můžeš zaplatit).

Když se rozhodneš pronajmout si byt, budeš potřebovat s majitelem bytu podepsat **nájemní smlouvu**, ta musí splňovat tyto náležitosti:

- Doba, na kterou se byt pronajímá - smlouva může být na **dobu určitou** (majitel bytu ve smlouvě uvede datum, do kterého v bytě můžeš bydlet), nebo na **dobu neurčitou** (majitel datum neuvede a kdykoliv Tě může požádat, abys z bytu odešel/a – pak máš tříměsíční výpovědní lhůtu, po kterou v bytě ještě bydlet můžeš a musíš si při tom hledat nové bydlení).
- Jméno, příjmení, rodné číslo a adresa majitele bytu.
- Tvé jméno, příjmení a datum narození.
- **Předmět smlouvy** – je nutné uvést, že se smlouva týká pronájmu bytu.
- **Práva a povinnosti** majitele bytu a práva a povinnosti nájemníka (tedy Tebe).
- **Výše plateb** (nájmu, energie a služeb).
- **Podpisy** – tvůj a majitele bytu.

Vzor nájemní smlouvy najdeš v Přílohách.

- Smlouvu můžeš podepsat i s osobou, která není majitelem bytu, ale má byt pouze pronajatý. V takovém případě budeš podepisovat **podnájemní smlouvu** s nájemcem bytu, nikoli přímo s majitelem bytu. Majitel bytu ale musí dát s podnájemem písemný souhlas, jinak je podnájemní smlouva neplatná. Osoba, se kterou budeš podepisovat smlouvu, by Ti vždy měla prokázat, že je buď majitelem bytu, nebo že má **písemný souhlas s podnájemem od majitele bytu**.

Koupě domu či bytu

- Znamená, že si dům či byt koupíš a staneš se tak jejich vlastníkem. Tato možnost je však velmi finančně náročná. Koupě bytu či domu není v České republice levnou záležitostí. Cena se může vyšplhat i k několika miliónům korun.

- Bližší informace lze nalézt na:

www.bydleni.cz

www.bydlime.cz

www.nemovistosti.cz

Ubytovny

- Nabízí levné ubytování v pokojích pro jednu či více osob.
- Cena jedné noci se pohybuje okolo 150,- Kč až 200,- Kč. Záleží však na počtu osob v jednom pokoji. Platí, čím více osob v pokoji, tím levnější nájemné. Počet osob se tak může vyšplhat až na deset, cena pak může klesnout až na 3.000,- Kč na měsíc (vždy však záleží na dané ubytovně a městě, ve kterém se nachází – v Praze je ubytování dražší než v menších městech). Ubytovnu je třeba zaplatit dopředu.
- Obecně platí, že bydlení na ubytovně je levné, ale ne příliš pohodlné. Je vhodné na přechodnou dobu, než seženeš ubytování vhodnější. Na ubytovně také nelze bydlet s dětmi.
- Kde lze hledat ubytovny na internetu: www.ubytovny.net

Azylové domy

- Zařízení pro lidi bez přístřeší, kteří se ocitli v nouzi a potřebují pomoc. Nabízí bydlení jen na určitou omezenou dobu, jedná se tedy jen o dočasné řešení Tvé situace.
- I zde se platí (přibližně 2.500 Kč za měsíc).
- Musíš dodržovat řád azylového domu (denní režim – budíček, večerka,...).
- Další informace na internetových stránkách:
www.azylovedomy.cz www.armadaspasy.cz www.charita.cz

Domy na půli cesty

- Tyto domy slouží mladým lidem ve věku 17 – 26 let, kteří odcházejí z dětských domovů, výchovných ústavů nebo z nefunkčních rodin a ocitli se bez přístřeší a bez rodinného a sociálního zázemí. Můžeš je využít také Ty, když odcházíš ze ZDC.
- Poskytují přechodné bydlení, odborný personál a pomoc při řešení Tvých problémů.
- Ubytování bývá většinou v samostatných bytech, ve kterých bydlí několik mladých lidí společně. Učí se samostatně hospodařit, pracovat, prostě se o sebe umět postarat. Pravidelně za nimi chodí sociální pracovník, který jim pomáhá s chodem bytu, s jejich starostmi, ale také s vyřizováním různých záležitostí na úřadech.
- Musíš zde dodržovat pravidla a denní řád domu na půl cesty.
- Stejně jako u azylových domů se i zde jedná jen o dočasné řešení Tvé stávající situace. Většina domů na půl cesty poskytuje ubytování na dobu maximálně 1 roku.
- I zde se platí nájem, neměl by však překročit 4.000,- Kč za měsíc.
- Některé domy na půl cesty nabízejí také další služby, např. **přechodné zaměstnání**, jehož cílem je pomoc s hledáním zaměstnání a rozvoj dovedností potřebných pro úspěšné nalezení vhodného zaměstnání.
- Informace najdeš na těchto webových stránkách:
www.dom-os.cz www.opu.cz
www.odchazim.cz (v části „Užitečné kontakty“ najdeš adresář azylových domů a domů na půl cesty)

Bydlení u příbuzných, přátel či známých

- Pokud se rozhodneš bydlet u svých příbuzných či známých, nezapomeň, že i v tomto případě potřebuješ oficiální potvrzení o ubytování pro potřeby cizinecké policie a dalších úřadů.
- Tví známí či příbuzní Tě tedy nemohou ubytovat načerno.

!!! VŽDY CHTĚJ VĚDĚT, ZDA SI BYDLENÍ, KTERÉ SIS VYBRAL/A, MŮŽEŠ NAHLÁSIT JAKO ADRESU TRVALÉHO BYDLIŠTĚ !!!

ZMĚNA ADRESY

Pokud jsi našel/a bydlení, je důležité oznámit svou novou adresu úřadům. Dokud jsi bydlel/a v ZDC, měl/a jsi ve všech svých dokladech uvedenu právě adresu ZDC. Nyní je nutné, aby sis adresu ZDC změnil/a na adresu, kde bydlíš. Této adrese se říká **adresa trvalého bydliště**. Budeš se s ní prokazovat při jednání na úřadech a bude Ti na ni chodit pošta.

Komu se hlásí změna adresy?

Každá změna adresy se musí hlásit **cizinecké policii**, konkrétně oddělení cizinecké policie, které je příslušné podle místa nového pobytu. Pokud máš trvalý pobyt nebo Ti byl udělen azyl, změna adresy se hlásí **Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR**, a to pobočce, která je příslušná podle místa tvého nového bydliště (viz. kapitola Kontakty).

Do kdy se musí změna adresy hlásit?

Změnu adresy musíš nahlásit **do 30 dnů** po odchodu ze ZDC. To platí i pro každou další změnu adresy, kterou musíš vždy opět hlásit do 30 dnů.

Jaké potřebuji doklady k nahlášení změny adresy?

Ke změně adresy se vyžaduje:

- Bud' vyplněný formulář „**Potvrzení o zajištěném ubytování**“, který si můžeš vyzvednout na každém oddělení cizinecké policie. Podpis ubytovatele (toho, kdo Ti byt pronajímá) na potvrzení musí být notářsky ověřen. Dále je nutné předložit **výpis z katastru nemovitostí**.
- Nebo notářsky ověřenou **nájemní smlouvu a výpis z katastru nemovitostí**.

Co je to výpis z katastru nemovitostí a kde ho seženu?

Katastr nemovitostí je oficiální seznam majitelů všech nemovitostí v ČR a výpis z něho slouží jako důkaz, že osoba, která podepsala nájemní smlouvu nebo potvrzení o ubytování, je skutečně majitelem nemovitosti a má právo ji pronajímat.

Výpis z Katastru nemovitostí si je možné vyzvednout na katastrálním úřadu, který by měl být v každém větším městě. Jejich adresy najdeš na internetové stránce: www.katastrnemovitosti.cz

Adresa Katastrálního úřadu v Praze je: **Pod Sídlištěm 9, Praha 8 – Kobylisy (stanice metra C – Kobylisy)**.

Výpis z katastru nemovitostí je možné získat také na Czech POINTu. **Czech POINT** najdeš na každém obecním a krajském úřadě, na některých poštách a dalších místech.

Adresy všech Czech POINTů jsou na internetové stránce: www.czechpoint.cz

Kam můžu jít, pokud jsem žadatel o azyl?

Pokud odcházíš ze ZDC a stále ještě v tvém případě probíhá řízení o udělení mezinárodní ochrany, máš možnost jít bydlet do některého z pobytových středisek Ministerstva vnitra ČR. V současné době jsou dvě: v Havířově a v Kostelci nad Orlicí. O ubytování v pobytovém středisku musíš požádat Správu uprchlických zařízení ministerstva vnitra.

Jaké mám možnosti, pokud mi byl v České republice udělen azyl?

Můžeš využít nabídku Státního integračního programu:

- Bezprostředně po svém odchodu ze ZDC můžeš na přechodnou dobu maximálně 18 měsíců požádat o ubytování v Integračním azylovém středisku Ministerstva vnitra ČR. Žádost se podává Správě uprchlických zařízení MV ČR.
- Máš možnost získat tzv. integrační byt, to znamená, že můžeš získat smlouvu na pronájem obecního bytu. Žádost o integrační byt se podává prostřednictvím Odboru azylové a migrační politiky MV ČR přímo obci, kde bys chtěl/a bydlet. Občas se také uvolní některý z integračních bytů, které pak ministerstvo nabízí zájemcům. Vyřízení žádosti však trvá velmi dlouho (i několik let).
- Pokud si najdeš byt sám/a a majitel bude souhlasit, ministerstvo vnitra může po dobu maximálně 96 měsíců přispívat na hrazení nájmu v tomto bytě.

2. PRÁCE

V ČR lze pracovat od 15 let. Pokud jsi mladší 15 let, pracovat můžeš jen v případech, které jsou uvedeny v **zákoníku práce** (zákon, který upravuje práva a povinnosti pracujících osob - zaměstnanců a zaměstnavatelů). Od 15 let pak můžeš pracovat na brigádě či v běžném zaměstnání, ale až do 18 let jsi chráněn/a zvláštními podmínkami zaměstnávání **mladistvých**.

Délka týdenní pracovní doby nesmí podle zákona překročit 40 hodin týdně. Práci přesčas může zaměstnavatel nařídít pouze výjimečně, nesmí to však být víc než 8 hodin týdně a 150 hodin za rok. Pokud by po Tobě zaměstnavatel požadoval více přesčasů, musíš s tím souhlasit, to znamená, že s Tebou o tom musí podepsat dohodu. Za práci přesčas bys vždy měl/a dostat příplatek nebo náhradní volno.

Pokud Ti byl v ČR povolen trvalý pobyt, udělen azyl, nebo doplňková ochrana, **nepotřebuješ k práci pracovní povolení**. Zároveň také, pokud jsi rodinným příslušníkem občana ČR, nebo rodinný příslušník cizince s trvalým pobytem nebo azylem, nepotřebuješ k práci pracovní povolení.

ÚŘAD PRÁCE

Co mám dělat, když nemám práci?

Pokud nemáš práci, jsi **nezaměstnaný/á**, měl/a bys se zaevidovat na úřadu práce v místě svého trvalého bydliště. Evidenci se z Tebe stává **uchazeč o zaměstnání**. Evidence na úřadu práce Ti přinese mnoho výhod, ale budeš muset plnit také některé povinnosti. To však platí pouze, pokud už Ti byl v ČR **povolen trvalý pobyt, udělen azyl, nebo doplňková ochrana, nebo máš přechodný pobyt jako rodinný příslušník občana EU**, jinak není možné, aby ses na úřad práce zaregistroval/a.

Jaké jsou výhody evidence na úřadu práce?

Úřad práce Ti jako uchazeči o zaměstnání pomůže s hledáním vhodného pracovního místa (**zprostředkování zaměstnání**). Pro tyto účely si vede **evidenci uchazečů o zaměstnání** (tedy těch, kteří mají o práci zájem a aktivně si ji hledají) a **evidenci volných pracovních míst**. Tu lze nalézt přímo na daném úřadu práce (na nástěnkách) nebo na jeho internetových stránkách: www.urad-prace.cz.

Vedle hledání vhodného zaměstnání Ti úřad práce může nabídnout také **rekvalifikaci**. Rekvalifikace znamená získání nové profesní kvalifikace. Tak např. pokud jsi vyučený zámečnick, a práci ve svém oboru nemůžeš najít, ale chtěl/a bys pracovat jako kuchař/ka, úřad práce Ti může zařídit rekvalifikaci v tomto oboru. Rekvalifikační kurz trvá několik týdnů či měsíců a po jeho skončení můžeš dostat certifikát o absolvování rekvalifikace.

Jako uchazeč o zaměstnání máš při splnění určitých podmínek nárok na **hmotnou podporu uchazeče o zaměstnání** (peníze vyplácené úřadem práce v době, kdy

si z důvodu nezaměstnanosti nemůžeš vydělávat vlastní peníze). Jednou z podmínek vyplácení této dávky je, že jsi alespoň jeden rok již pracoval/a legálně.

Další výhodou evidence na úřadu práce je, že úřad za Tebe platí **sociální a zdravotní pojištění** (více informací o sociálním a zdravotním pojištění se dozvíš v samostatných kapitolách věnovaných této problematice).

Jaké povinnosti musím plnit během evidence na úřadu práce?

Především musíš **docházet** na pravidelné schůzky s pracovníkem úřadu práce.

Pokud máš nějaké **zdravotní potíže**, které by Tě mohly omezovat ve výkonu zaměstnání, jsi povinen/a to úřadu práce sdělit.

Úřadu práce musíš **oznámit nástup do zaměstnání** – pokud si najdeš práci, musíš to nahlásit **do 8 dnů** a doložit svou pracovní smlouvou.

K Tvým dalším povinnostem také patří **sdělování** jakýchkoliv **změn** týkajících se Tvé evidence na úřadu práce (např. při přestěhování nahlásit změnu bydliště; při nedostavení se na pravidelnou schůzku se řádně omluvit, jinak můžeš být z evidence úřadu práce vyřazen/a).

Co se stane, pokud své povinnosti plnit nebudu?

Úřad práce Tě může vyřadit z evidence uchazečů o zaměstnání a Ty tím přijdeš o všechny výhody, které s sebou evidence přináší.

Mohu se i po vyřazení z evidence znovu zaevidovat na úřadu práce?

Ano, avšak znovu zařazen/a do evidence uchazečů o zaměstnání můžeš být až po uplynutí 6 měsíců od vyřazení.

Jak mohu ukončit evidenci na úřadu práce?

Evidence uchazečů o zaměstnání s Tebou bude ukončena:

- pokud nastoupíš do zaměstnání;
- v případě, že podáš písemnou žádost o ukončení vedení v evidenci;
- půjdeš do vězení;
- půjdeš na mateřskou nebo rodičovskou dovolenou.

Jaké další služby kromě zprostředkování zaměstnání úřad práce nabízí?

- Poskytování **poradenství** v oblasti trhu práce.
- Poskytování rad a informací spojených s **volbou povolání**. Toto poradenství je určeno zejména žákům a studentům základních a středních škol, kteří se rozhodují o svém budoucím povolání. V tomto směru může úřad práce nabídnout síť středních a vysokých škol, seznam učebních oborů, informace o přijímacím řízení, požadavky na jednotlivé obory apod.
- Výplata **hmotné podpory uchazečům o zaměstnání**.
- Výplata **dávek státní sociální podpory** (dávky určené sociálně potřebným rodinám s dětmi).
- **Cizincům uděluje povolení k zaměstnání**.

Platí se za služby úřadu práce?

Ne. Veškeré služby úřadu práce jsou **zdarma**.

DALŠÍ MOŽNOSTI HLEDÁNÍ PRÁCE

Kde ještě můžu práci hledat?

Vedle úřadu práce existují další možnosti hledání vhodného zaměstnání. Můžeš se obrátit na některou z pracovních agentur, které Ti pomohou nalézt vhodné zaměstnání. Práci dále můžeš hledat také sám/a na internetových stránkách, v inzerátech

v novinách nebo se poptat u kamarádů či přátel, zda o nějaké práci nevědí. Můžeš také oslovit konkrétní firmu, u které bys chtěl/a pracovat.

Co nabízí pracovní agentury?

Pracovní agentury se specializují na určité pracovní pozice. Provádí zprostředkování zaměstnání – vytváří databáze volných pracovních míst a brigád, poskytují poradenství.

Zprostředkování zaměstnání je u některých agentur za poplatek, u jiných je zcela zdarma.

Pracovní agentury mívají své vlastní internetové stránky:

www.majora.cz

www.adecco.cz

www.unijob.cz

A co inzeráty?

Inzeráty představují nabídku práce v tisku. Existují noviny, které se na inzerci přímo specializují. Např. **Profit, Annonce, Avízo**. Inzerce se vyskytuje i v přílohách celostátních či regionálních deníků – **MF Dnes, Lidové noviny, Hospodářské noviny** apod.

Jaké jsou výhody hledání práce na internetu?

Nabídka práce na internetu je velmi široká a nabídky jsou aktuální. Můžeš zde vyhledávat podle druhu práce, kterou preferuješ, nebo podle města, ve kterém práci sháníš.

Příklady internetových adres, kde lze práci hledat:

www.jobs.cz

www.sprace.cz

www.hledampraci.cz

www.prace.cz

www.zamestnani.cz

<http://prace.centrum.cz>

www.hotjobs.cz

www.jobpilot.cz

www.portal.mpsv.cz/sz

A co brigády?

Brigády jsou skvělá věc, když studuješ a chceš si přivydělat. Jsou vhodné také jako přechodné řešení, když jsi delší dobu nezaměstnaný/á. Na brigádu tak můžeš chodit v době, kdy si hledáš vhodné pracovní místo na plný úvazek.

Pokud jsi však v době, kdy vykonáváš brigádu, evidován/a na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, nesmíš si za měsíc vydělat víc, než je polovina minimální mzdy, tedy víc než 4.000,- Kč.

Informace o brigádách najdeš na:

www.brigady.cz

www.student.cz

www.nabrigadu.cz

(jen pro studenty)

<http://brigady.vzdelani.cz>

PRACOVNÍ SMLOUVA

Práci jsem našel/a, co mě čeká teď?

Teď je důležité sepsat se zaměstnavatelem pracovní smlouvu, ve které jsou uvedena Tvá práva a povinnosti jako zaměstnance a práva a povinnosti Tvého zaměstnavatele.

Jaké jsou typy pracovních smluv?

- **Pracovní smlouva** – v případě této smlouvy je zaměstnavatel **povinen** za zaměstnance **odvádět** pravidelně sociální a zdravotní pojištění. Před uzavřením smlouvy je zaměstnavatel povinen seznámit zaměstnance s právy a povinnostmi, které pro něj ze smlouvy vyplývají a dále s pracovními podmínkami a výší platu.

Vzor pracovní smlouvy najdeš v Přílohách.

- **Dohoda o provedení práce** - tato smlouva se uzavírá v případě, kdy počet odpracovaných hodin nepřesáhne 150 hodin za rok. Zaměstnavatel za zaměstnance **neplatí** zdravotní a sociální pojištění.
- **Dohoda o pracovní činnosti** - tato smlouva se uzavírá v případech, kdy počet odpracovaných hodin nepřesáhne polovinu běžné pracovní doby za měsíc (běžná pracovní doba je 40 hodin/týden). Zaměstnavatel **je povinen platit** za zaměstnance zdravotní a sociální pojištění.

Co všechno by měla obsahovat pracovní smlouva?

Pracovní smlouva by měla obsahovat tyto údaje:

- Název a sídlo zaměstnavatele.
- Určení druhu práce a místa výkonu práce (co budeš v práci dělat, místo výkonu práce).
- Den, kdy pracovní poměr vzniká.
- Na jak dlouho je pracovní poměr uzavírán (na dobu určitou/neurčitou).
- Stanovení pracovní doby (v kolik hodin budeš denně svou práci začínat a končit).
- Výše mzdy, termín výplaty, místo a způsob výplaty mzdy.
- Podmínky, za jakých může být pracovní poměr ukončen.
- Náplň práce (co budeš v práci dělat).
- Délka dovolené (ze zákona je nejméně 4 týdny v roce).

Co je zkušební doba a jak dlouho trvá?

Zkušební doba může být sjednána v pracovní smlouvě. Je to doba, po kterou si můžeš „vyzkoušet“ a naučit všechno, co budeš v práci potřebovat. Je zkušební dobou také pro Tvého zaměstnavatele, který si Tě po tuto dobu může „otestovat“ a zjistit, zda jsi pro danou práci vhodný kandidát. Délka zkušební doby činí, pokud nebyla dohodnuta zkušební doba kratší, 3 měsíce. Během této doby můžeš podat výpověď (tj. odejít z práce), kdykoliv a bez udání důvodu.

Jakým způsobem můžu z práce odejít?

Pokud Ti práce nebude z jakéhokoliv důvodu vyhovovat, můžeš podat písemnou **výpověď** (musí obsahovat Tvé jméno, údaje o zaměstnavateli a Tvůj úmysl ukončit svou práci), kterou předáš zaměstnavateli. Začátkem nadcházejícího měsíce začíná běžet **výpovědní doba**, která trvá 2 měsíce. Po tuto dobu ještě musíš chodit do práce.

Příklad: *Písemnou výpověď předáš zaměstnavateli 25. 6. 2010, výpovědní lhůta začíná běžet 1. 7. 2010 a Tvůj pracovní poměr tedy skončí 31. 8. 2010.*

Existuje jiná možnost ukončení práce?

Další možností je **dohoda o ukončení pracovního poměru**, ve které se zaměstnanec a zaměstnavatel dohodnou o ukončení zaměstnání k určitému dni. Tímto dnem pak končí Tvé zaměstnání.

Může mi dát výpověď i zaměstnavatel?

Může, ale jen ze závažných důvodů uvedených v zákoníku práce, kde jsou uvedeny i podmínky výpovědní doby a další náležitosti.

Co se může stát, když pracuji bez pracovní smlouvy?

Když pracuješ bez pracovní smlouvy, znamená to, že pracuješ nelegálně (načerno). Nelegální práce s sebou nese řadu rizik.

Jaká jsou rizika práce načerno?

- Za odvedenou práci nemusíš dostat peníze.
- Záleží pouze na zaměstnavateli, kdy a zda Ti dá pracovní volno.
- Můžeš pracovat i 14 hodin v kuse 7 dnů v týdnu.

- Zaměstnavatel za Tebe neplatí zdravotní ani sociální pojištění.
- Zaměstnavatel Tě nemusí pustit k lékaři.
- Při kontrole můžeš dostat pokutu za nelegální práci.
- Hrozí, že se staneš obětí nějaké nelegální zločinecké struktury (můžeš být vydírán/a, bude omezována Tvoje svoboda).

Příklad: *Ivan (18 let) pracoval na stavbě 13 hodin denně, 6 dní v týdnu. Zaměstnavatel mu slíbil, že mu zaplatí po 3 měsících práce. Ivan mezitím na stavbě spadl z lešení a zlomil si ruku a nohu. Vzhledem k tomu, že pracoval načerno, zaměstnavatel za něj neplatil zdravotní pojištění. Ivan se proto bál navštívit se svými zraněními lékaře. Musel by totiž lékaři zaplatit v hotovosti velkou sumu peněz. Nakonec mu kamarádi ze stavby peníze na ošetření půjčili a Ivan jim slíbil, že peníze bude splácet ze svých výplat. Po této nehodě však zaměstnavatel Ivana z práce vyhodil a dokonce mu odmítl zaplatit za již odpracované hodiny. Zoufalého a zadluženého Ivana nakonec zadržela cizinecká policie, která zjistila, že pobýval v ČR bez potřebných dokladů a uložila mu zákaz pobytu na 5 let. Ivan se tedy musel vrátit do země původu.*

Jaké jsou výhody toho, že pracuji legálně?

Díky tomu, že pracuješ legálně (to znamená, že máš se zaměstnavatelem uzavřenu pracovní smlouvu), musí za Tebe zaměstnavatel odvádět sociální a zdravotní pojištění. Zaměstnavatel musí dodržovat zákony, tj., musí Ti vytvořit vhodné podmínky pro práci, včas Ti vyplatit peníze (mzdu) za odvedenou práci, poskytnout Ti dovolenou atd. K dalším výhodám patří i záruka minimální mzdy.

Minimální mzda je nejnižší možná částka, kterou Ti musí zaměstnavatel zaplatit za Tvou práci. Minimální mzda zůstává v roce 2010 stejná jako v roce 2007 a činí 8.000,- Kč za měsíc (pokud pracuješ na plný úvazek – to znamená 40 hodin týdně). To však neznamená, že celou tuto částku skutečně nakonec dostaneš. Ještě je nutné z ní odečíst sociální a zdravotní pojištění a daň, které se ze mzdy běžně strhávají.

Na koho se mohu obrátit, pokud mi zaměstnavatel nezaplatil mzdu za odvedenou práci?

V případě, že jsi nedostal/a za práci zaplacenou, nebo pokud Tě zaměstnavatel nutí k práci přesčas, pracovat ve zdraví škodlivých a nebezpečných podmínkách, bez nároku na dovolenou, na přestávky v práci nebo Tě chce nezákonně propustit, můžeš se obrátit na **inspektorát práce**.

Kontakty na inspektoráty práce najdeš na: **www.suip.cz**

PODNIKÁNÍ

Jak začít podnikat?

Nejdříve je nutné zjistit, zda musíš mít pro činnost, kterou chceš provozovat, živnostenský list, nebo jiné oprávnění (daňový poradce, tlumočník), nebo zda můžeš tuto činnost provozovat bez živnosti. Podrobné informace o tom, jaké kroky je nutné podniknout před tím, než začneš živnost provozovat, Ti poskytnou na kterémkoli **živnostenském úřadě**, nebo se můžeš obrátit na pracovníky některé z neziskových organizací.

Seznam živnostenských úřadů lze nalézt na: **www.zivnostenskyurad.cz**

Informace potřebné k podnikání jsou k dispozici např. na webových stránkách **www.jakpodnikat.cz**.

SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ

Co je to pojistné na sociálním zabezpečení?

Pojistné na sociálním zabezpečení (**sociální pojištění**) znamená spoření peněz pro budoucí případ nemoci, těhotenství a mateřství, vysokého věku, zranění v zaměstnání apod. Pokud se Ti něco takového stane, a byl/a jsi předtím pojištěn/a, máš nárok na finanční náhradu.

Součástí **sociálního pojištění** je nemocenské pojištění a důchodové pojištění.

Co je to nemocenské pojištění?

Nemocenské pojištění slouží k náhradě mzdy nemocného zaměstnance, zaměstnankyně na mateřské dovolené či pracujícího, který pečuje o nemocného člena rodiny.

Pokud jsi zaměstnaný/á a onemocníš, máš nárok na dávky nemocenského pojištění (nemocenská) jen, pokud splňuješ podmínky pro jejich získání. **Nemocenská** znamená, že po dobu své nemoci nebudeš dostávat mzdu, ale i přesto dostaneš určitou částku peněz. Částka, kterou dostaneš, je však o něco menší než plat.

Dávky nemocenského pojištění dostává po určitou dobu také žena, které se narodilo dítě, pokud byla tato žena před jeho narozením pojištěna. Těmto dávkám nemocenského pojištění se říká „dávky v těhotenství a mateřství“. Můžeš se však setkat i jen s pojmem „**mateřská**“.

Co znamená důchodové pojištění?

Důchodové pojištění slouží k náhradě mzdy v důchodu, což je období, kdy pracující člověk dosáhne důchodového věku (62 let u mužů, od 57 let u žen, věk odchodu do důchodu se bude v budoucnu zvyšovat až na 65 let). Pokud člověk dosáhne důchodového věku a splňuje podmínku dostatečné doby pojištění, má nárok na důchod.

Pokud budeš legálně pracovat po určitou dobu (15 – 25 let a více), budeš ve stáří dostávat peníze, i když už nebudeš pracovat. Částka (**starobní důchod**), kterou budeš dostávat, však bude o něco menší než plat.

Také v případě, že se v práci vážně zraníš a po dobu delší než jeden rok nebudeš moci pracovat, můžeš dostávat peníze (**invalidní důchod**). Také tato částka bude menší než běžný plat.

Kdo platí pojistné na sociálním zabezpečení?

Pokud pracuješ, platí za Tebe pojistné zaměstnavatel, když studuješ nebo jsi evidován na úřadu práce, platí jej stát. Pokud nestuduješ, nepracuješ, ani nejsi evidován na úřadu práce, pojistné na sociální zabezpečení si platit nemusíš. Přijdeš tak ale o všechny výhody, které bys měl/a, kdyby sis pojištění platil/a.

Zdravotní pojištění slouží k úhradě lékařské péče. Blíže je vysvětleno v kapitole „**Zdravotní problematika**“.

3. ZDRAVOTNÍ PROBLEMATIKA

LÉKAŘI

Kdo je to praktický lékař?

Praktický lékař je lékař v blízkosti Tvého bydliště, který pečuje o Tvé zdraví, když se necítíš dobře. Je velmi důležité být u něj přihlášen/a. Máš právo si jej svobodně vybrat, a pokud s jeho poskytovanou péčí nebudeš spokojen/a, můžeš ho kdykoliv změnit. K lékaři by ses měl/a přihlásit ihned po odchodu ze ZDC. Hledat lékaře, až když jsi nemocný/á, je pozdě.

Jak mohu svého praktického lékaře změnit?

Obvykle stačí zajít k vybranému novému lékaři, který si Tvou zdravotní dokumentaci vyžádá od původního lékaře. Před odchodem ze ZDC by sis měl/a zjistit jméno a adresu svého lékaře.

Jaké druhy ošetření je schopen provést můj praktický lékař?

Praktický lékař by měl být schopen poznat běžné i vážnější onemocnění, provést základní ošetření nebo očkování. A v případě potřeby Tě odeslat na vyšetření k odbornému lékaři.

Většina odborných lékařů vyžaduje doporučení od praktického lékaře. To však neplatí v případě očního lékaře, zubaře a gynekologa. Jejich péči můžeš vyhledat i bez předchozího doporučení praktického lékaře.

Co potřebuji mít s sebou, když jdu na vyšetření k lékaři?

Potřebuješ mít s sebou kartičku zdravotní pojišťovny, kterou prokazuješ, že máš zdravotní pojištění.

Je dobré nosit kartičku zdravotní pojišťovny stále při sobě. Nikdy nevíš, kdy ji budeš potřebovat. Pokud ji ztratíš, nebo Ti bude odcizena, musíš si u své pojišťovny zažádat o vydání nové kartičky.

Musím u lékaře něco platit?

Pokud si hradíš zdravotní pojištění, zdravotní péče Ti bude poskytnuta zdarma (pouze některé nadstandardní úkony musíš zaplatit). Platí se pouze tzv. **regulační poplatky**.

- **Poplatek ve výši 30,- Kč se platí:**
 - za návštěvu lékaře, při které bylo provedeno klinické vyšetření;
 - za návštěvní službu poskytnutou praktickým lékařem;
 - za položku na receptu při výdeji léků, které jsou plně nebo částečně hrazeny z VZP.
- **Poplatek ve výši 60,- Kč se platí:**
 - za každý den hospitalizace v nemocnici;
 - za každý den pobytu v lžních.
- **Poplatek ve výši 90,- Kč se platí:**
 - za pohotovostní službu v sobotu, v neděli a ve svátek a v pracovních dnech od 17.⁰⁰ do 7.⁰⁰ hodin.

Pozn.: Výše poplatků odpovídá aktuální situaci (může se časem měnit).

Pokud nemáš peníze a pobíráš dávky pomoci v hmotné nouzi, poplatek platit nemusíš. Musíš však lékaři ukázat potvrzení vydané sociálním odborem obecního úřadu o tom, že je ti dávka poskytována. Potvrzení nesmí být starší 30 dnů.

ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Co je zdravotní pojištění?

Zdravotní pojištění je forma placení základní zdravotní péče, kterou za Tebe platí zdravotní pojišťovna, které zase Ty platíš pravidelně každý měsíc určitou částku peněz. V praxi to znamená, že pokud onemocníš a půjdeš k lékaři, za ošetření mu nebudeš muset platit v hotovosti, ale jen mu ukážeš kartičku zdravotní pojišťovny. Za Tvé ošetření mu pak zaplatí pojišťovna.

V České republice je zdravotní pojištění povinné, to znamená, že jej musí mít každý.

Jak se ke zdravotnímu pojištění mohu přihlásit?

Když jsi pobýval/a v Zařízení pro děti – cizince, pojištění za Tebe platil stát. Když se rozhodneš ze zařízení odejít, je Tvoji povinností nahlásit se na zdravotní pojišťovnu v novém místě bydliště.

POZOR! Pokud jsi před příchodem do Zařízení pro děti – cizince již legálně pobýval/a v ČR (třeba se svými rodiči nebo příbuznými), může se stát, že za Tebe zdravotní pojištění rodiče nebo příbuzní neplatili. V tom případě Ti na zdravotní pojišťovně rostl dluh, který tam máš i po odchodu ze zařízení. Když jsi byl/a v Zařízení pro děti – cizince, platil za Tebe zdravotní pojištění stát. Ten je však platí jen po dobu pobytu v zařízení. Dluhy za Tebe stát zaplatit nemůže. Proto je dobré hned po odchodu ze zařízení kontaktovat zdravotní pojišťovnu a zjistit, zda nemáš nějaký dluh na pojištění.

Příklad: Lin (20 let) přišla do České republiky se svými rodiči, když jí bylo 15 let. Všichni dostali povolení k trvalému pobytu. Po roce pobytu odjeli rodiče Lin kvůli práci do země původu. V průběhu jejich nepřítomnosti v ČR žila Lin u známých a nechodila nikam do školy. Jednoho dne Lin při procházce městem kontrolovala policie a zjistila, že Lin je v České republice bez rodičů či jiných příbuzných. Protože bylo Lin teprve 16 let, odvezla ji policie do Zařízení pro děti – cizince. Až do této doby za Lin nikdo neplatil zdravotní pojištění. To však Lin nevěděla. Po dobu pobytu v Zařízení pro děti – cizince platil za Lin zdravotní pojištění stát. V den svých 18. narozenin Lin ze Zařízení pro děti – cizince odešla a vrátila se ke známým rodičům. Poté jí přišel dopis ze zdravotní pojišťovny, ve kterém jí pojišťovna oznamovala, že Lin dluží peníze na pojistném a že se má co nejdříve do pojišťovny dostavit. Tam Lin zjistila, že dluží 12.000,- Kč na pojistném a 5.000,- Kč penále za to, že pojistné neplatila včas.

Jelikož Lin neměla tolik peněz, požádala v pojišťovně o možnost splácet dlužné pojistné ve splátkách. To jí bylo povoleno a Lin musela každý měsíc zaplatit 1.200,- Kč. Podala také žádost o prominutí penále. Této žádosti však může být vyhověno až poté, co dlužník (Lin) řádně a včas dlužné pojistné splatí. Lin si musela najít práci a každý měsíc ze svého platu odváděla 1.200,- Kč na dlužné zdravotní pojištění. Díky tomu, že legálně pracovala, zdravotní pojištění za ni již platil zaměstnavatel. Kdyby Lin nepracovala, musela by si sama platit zdravotní pojištění i dluhy. Vedle běžné měsíční platby pojistného 1.080,- Kč by tak ještě musela platit dlužné pojistné 1.200,- Kč. Po deseti měsících, kdy Lin řádně platila dlužné pojistné, jí bylo na základě její žádosti odpuštěno penále 5.000,- Kč. V současné době Lin i nadále legálně pracuje a žádné dluhy na zdravotním pojištění nemá.

Kdo platí zdravotní pojištění?

Pokud pracuješ, platí za Tebe zdravotní pojištění zaměstnavatel, když studuješ nebo jsi evidován/a na úřadu práce, platí jej stát. Pokud nestuduješ, nepracuješ, ani nejsi evidován/a na úřadu práce, musíš si zdravotní pojištění platit sám/a, což představuje asi 1.080,- Kč za měsíc. Tato částka se však může změnit.

Co se stane, když si zdravotní pojištění platit nebudu?

Když to neuděláš, poroste Ti na zdravotním pojištění dluh, který budeš muset stejně zaplatit. Navíc budeš muset zaplatit také **penále** (pokuta za to, že jsi pojistné neplatil/a). V krajním případě Ti může dokonce hrozit exekuce (tj. zabavení majetku a obestavení účtu).

Platit zdravotní pojištění bys měl/a řádně a včas. Jeho neplacení Ti v budoucnu může způsobit problémy, např. při žádosti o udělení občanství.

Kde se dozvím o tom, zda mám dluh na zdravotním pojištění a kolik dluh činí?

Pokud si nebudeš jistý/á, zda máš nějaký dluh na zdravotním pojištění, stačí si zajít na zdravotní pojišťovnu v místě bydliště, kde Ti řeknou, zda nějaké pojistné dlužíš, či ne.

V jakých dalších případech je nutné jít na zdravotní pojišťovnu?

Když se přestěhuješ do nového bytu a **změníš adresu svého trvalého bydliště**, musíš zajít na zdravotní pojišťovnu a tuto změnu bydliště nahlásit.

Když se **zaeviduješ na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání**, musíš přijít na zdravotní pojišťovnu do 8 dnů od zaevidování a přinést s sebou kartičku uchazeče o zaměstnání, kterou dostaneš na úřadu práce.

Výjimka:

Když získáš **práci** a podepíšeš se svým zaměstnavatelem pracovní smlouvu, je Tvůj **zaměstnavatel povinen sám Tě přihlásit** na zdravotní pojišťovnu do 8 dnů od Tvého nástupu do práce. Ty však můžeš pojišťovnu zkontaktovat a zjistit, zda Tě zaměstnavatel opravdu přihlásil.

4. FINANČNÍ POMOC

V České republice existuje systém finanční pomoci (sociální zabezpečení) pro případ, kdy Tvé příjmy nedosahují určitých částek, kterými jsou životní a existenční minimum. Jejich výše je stanovena státem.

ŽIVOTNÍ A EXISTENČNÍ MINIMUM

Co to je životní a existenční minimum?

Životní a existenční minimum je nejnižší možná částka peněz, za kterou jsi schopen/a se každý měsíc uživit (to znamená koupit si jídlo a další věci potřebné k životu).

Jak vysoké je životní minimum?

Výše životního minima závisí na počtu osob, které společně žijí a na jejich věku (částky životního minima jsou platné od 1. 1. 2007, platí i od 1. 1. 2010).

- pro jednotlivce 3.126,- Kč
- pro první dospělou osobu v domácnosti 2.880,- Kč
- pro druhou a další dospělou osobu v domácnosti 2.600,- Kč
- pro nezaopatřené dítě ve věku do 6 let 1.600,- Kč
- pro nezaopatřené dítě ve věku 6 až 15 let 1.960,- Kč
- pro nezaopatřené dítě ve věku 15 až 26 let 2.250,- Kč

Pozn.: Nezaopatřeným dítětem ve věku 18 až 26 let se rozumí pouze student/ka denního studia.

Příklady životního minima:

jednotlivec		3.126,- Kč
2 dospělí	$2.880 + 2.600 =$	5.480,- Kč
1 dospělý a 1 dítě ve věku 3 let	$2.880 + 1.600 =$	4.480,- Kč
2 dospělí, 1 dítě ve věku 7 let	$2.880 + 2.600 + 1.960 =$	7.440,- Kč

Do celkové částky se započítává příjem všech členů rodiny žijících v jedné domácnosti, tzn., je-li např. tříčlenná rodina, z níž pracuje pouze jeden a jeho příjem je vyšší než částka životního minima pro celou rodinu, pak už nemají nárok na finanční příspěvek. V případě, že tato částka nedosahuje výše životního minima, mohou požádat o její dorovnání.

Jak vysoké je existenční minimum?

Existenční minimum činí měsíčně 2.020,- Kč.

V případě, že nepracuješ a tudíž nemáš možnost si za měsíc vydělat ani částky dosahující životního či existenčního minima, můžeš mít nárok na různé finanční či věcné příspěvky (**dávky**) či sociální služby, které ve většině případů poskytuje stát.

Nemám po odchodu ze ZDC práci ani peníze. Co mohu dělat?

Pokud máš povolený trvalý pobyt, nebo přechodný pobyt jako rodinný příslušník občana EU, nebo udělenou mezinárodní ochranu (azyl, doplňkovou ochranu), můžeš se obrátit na sociální odbor obecního úřadu v místě, kde bydlíš, s žádostí o **pomoc v hmotné nouzi**. Dávky pomoci v hmotné nouzi jsou: příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc.

Na koho se můžu v případě potřeby obrátit?

Kdykoliv budeš potřebovat poradit, na jaké sociální dávky máš nárok, jak vyplnit formulář zdravotní pojišťovny, doporučit lékaře, najít adresy úřadů práce či cokoliv dalšího, obrať se na sociální **pracovníky některé z neziskových organizací**. Jejich adresy jsou uvedeny v adresáři na konci brožurky. Zároveň se můžeš v případě potřeby obrátit na **sociálního kurátora pro dospělé**, kterého najdeš na sociálním odboru obecního úřadu podle místa, kde bydlíš.

5. UZAVŘENÍ MANŽELSTVÍ

Kde je možné požádat o uzavření manželství?

Žádost o uzavření manželství se podává na matričním úřadě (matrice) v místě, kde se bude konat sňatek.

Kde je možné vyzvednout dotazník k uzavření manželství?

Na kterékoli matrice (matriční úřad), které najdeš na každém obecním úřadě.

Jaké doklady se musí předložit společně s dotazníkem?

- Rodný list.
- Doklad o státním občanství (platný pas).
- Doklad o právní způsobilosti k uzavření manželství ze země původu (právní způsobilost znamená, že jsi dosáhl/a věku vhodného k uzavření manželství a jsi schopen/a sám/a za sebe jednat).
- Potvrzení o osobním stavu ze země původu (doklad o tom, že jsi svobodný/á, rozvedený/á).
- Potvrzení o oprávněnosti pobytu na území ČR (vydává cizinecká policie a v den sňatku nesmí být starší 7 pracovních dnů).

Všechny listiny musí být ověřené a úředně přeložené do českého jazyka.

Během svatebního obřadu je nutná přítomnost soudního tlumočníka, kterého si musí obstarat na své náklady snoubenci.

Je možné některý z dokladů prominout?

Matriční úřad může předložení uvedených dokladů prominout, pokud je jejich obstarání spojeno s těžko překonatelnou překážkou.

Je možné po uzavření sňatku s občanem ČR požádat o pobyt?

Ano, po uzavření sňatku s českým občanem je možné podat žádost o povolení k přechodnému pobytu jako rodinný příslušník občana EU (ČR). Po dvou letech nepřetržitého přechodného pobytu na území ČR je pak možné požádat o trvalý pobyt.

Nezletilý bez doprovodu – osoba mladší 18 let, která do České republiky přicestovala bez doprovodu rodičů nebo jiných dospělých osob, které za ni odpovídají podle zákonů nebo zvyklostí její země.

Opatrovník – každému nezletilému bez doprovodu je ustanoven opatrovník, který chrání jeho práva a zájmy po celou dobu jeho pobytu na území ČR, a to do doby, kdy nezletilý dosáhne věku 18 let.

Zákon o azylu (zákon č. 325/1999 Sb.) - upravuje vstup a pobyt cizince, který v ČR žádá o udělení mezinárodní ochrany. Tento zákon dále upravuje průběh azylového řízení, práva a povinnosti žadatelů o udělení mezinárodní ochrany.

Mezinárodní ochrana (azyl, doplňková ochrana) – ochranný pobyt, který stát poskytuje uprchlíkovi v souvislosti s jeho pronásledováním zpravidla z důvodů politických (v ČR jsou důvody udělení azylu specifikovány v zákoně o azylu).

Azylant – osoba, které byla v České republice udělena mezinárodní ochrana formou azylu. Azylant v ČR pobývá na základě trvalého pobytu a má stejná práva jako čeští státní občané (s výjimkou práva volebního).

Trvalý pobyt – druh pobytu na území ČR, který cizinci zaručuje stejná práva, jaká má každý občan ČR (s výjimkou práva volebního). Pouze z tohoto typu pobytu je možné za splnění několika podmínek žádat o státní občanství ČR.

Zákon o pobytu cizinců (zákon č. 326/1999 Sb.) – tzv. **cizinecký zákon** upravuje podmínky vstupu a pobytu cizince na území České republiky, včetně jeho vycestování z území.

Zařízení pro zajištění cizinců – tzv. **detence**, je zařízení, do kterého je umístěn cizinec na základě rozhodnutí o zajištění. Policie je oprávněna zajistit cizince z důvodů neoprávněného vstupu na území, za účelem předání cizince podle mezinárodní smlouvy a dále také na základě zahájení řízení o správním vyhoštění.

Správní vyhoštění – znamená ukončení pobytu cizince na území ČR a zároveň stanovení zákazu budoucího pobytu v ČR v délce od 1 roku do 10 let. Rozhodnutí o správním vyhoštění vydává Policie ČR.

Zařízení pro děti – cizince (Modrá škola a Permon) – je dětským domovem, který poskytuje péči nezletilým cizincům (dětem a mladým lidem mladším 18 let), kteří se na území ČR nacházejí bez doprovodu svých rodičů či jiných příbuzných. Toto zařízení poskytuje péči také dětem – cizincům, kteří sice rodiče v ČR mají, ale ti se o ně nemohou z různých důvodů starat.

Ústavní výchova – znamená svěření dítěte (mladšího 18 let) do péče ústavu (dětského domova, zařízení pro děti – cizince) v případě, že dítě nemá rodiče či jiné příbuzné, kteří by se o něj mohli postarat. O svěření dítěte do ústavní výchovy rozhoduje soud.

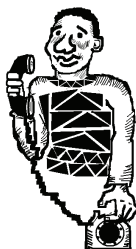
Dobrovolná repatriace – znamená dobrovolný návrat cizince do země původu, nebo jiného státu. ČR může nést náklady spojené s návratem žadatele o mezinárodní ochranu.

Evropská unie (EU) – mezinárodní společenství většiny evropských států. Státy EU navzájem spolupracují v nejrůznějších oblastech (obchod, migrace apod.).

Členské státy EU (k 1. 1. 2007): Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Maďarsko, Německo, Nizozemí, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie.

Nevládní organizace (nestátní organizace) – organizace zabývající se obecně prospěšnou činností, avšak nezřizovaná státem a na státu nezávislá.

Rejstřík trestů – evidence všech osob, ve které je uvedeno, zda se dopustili trestného činu či nikoliv.

KONTAKTY

Přehled organizací, které pomáhají uprchlíkům a cizincům v ČR:

Organizace pro pomoc uprchlíkům

Kovářská 4
190 00 Praha 9
tel: 284 683 545, 284 683 714
fax: 233 371 258
e-mail: opu@opu.cz
<http://www.azyl.cz>, www.opu.cz

OPU – pobočka Plzeň

Tylova 1, Plzeň
tel.: 377 222 098
mobil: 739 413 989

Sdružení pro integraci a migraci

Senovážná 2
110 00 Praha 1
tel.: 224 224 379
fax: 224 239 455
e-mail: poradna@refug.cz
<http://www.uprchlici.cz>

Sdružení občanů zabývajících se emigranty

Mostecká 5
614 00 Brno
tel.: 545 213 643
fax: 515 536 356
e-mail: soze@soze.cz

Poradna pro integraci

Senovážná 2
110 00 Praha 1
tel.: 224 233 034
fax: 224 213 426
e-mail: paha@p-p-i.cz
<http://www.p-p-i.cz>

Organizace pro pomoc uprchlíkům, Pobočka Brno

Leitnerova 9/682
602 00 Brno
tel/fax: 543 210 443
mobil: 731 928 388
e-mail: opu.brno@opu.cz

OPU – pobočka České Budějovice

Žižkova třída 1
370 01 České Budějovice
tel.: 387 747 281, 739 413 983
fax: 387 747 281

Centrum pro integraci cizinců

Kubelkova 55
130 00 Praha 3
tel/fax: 222 713 332
e-mail: info@cicpraha.org
<http://www.cicpraha.org>

Česká katolická charita

Vladislavova 12
110 00 Praha 1
tel.: 296 243 330
fax: 296 243 333
e-mail: sekretariat@charita.cz

Berkat

Rumunská 24
120 00 Praha 2
tel./fax: 224 941 415
e-mail: berkat@berkat.cz

**Úřad Vysokého komisaře OSN
pro uprchlíky v Praze**

Náměstí Kinských 6
P. O. BOX 210
150 00 Praha 5
tel/fax: 257 199 860/1
e-mail: czepr@unhcr.ch
http://www.unhcr.cz

Multikulturní centrum Praha

Vodičkova 36 (Palác Lucerna)
116 02 Praha 1
tel.: 296 325 345
e-mail: infocentrum@mkc.cz
http://www.mkc.cz

Státní instituce

**Odbor azylové a migrační politiky
Ministerstva vnitra ČR – pobočky**

**Krajské pracoviště pro Prahu
a Středočeský kraj**

pracoviště Praha - Bohdalec
Nad Vršovskou Horou 88/4
101 00 Praha 10
tel.: 974 847 715, 974 847 701

Krajské pracoviště Ústecký kraj

Ladova 38
400 11 Ústí nad Labem
tel.: 974 420 780, 475 621 511,
475 621 699

Krajské pracoviště Liberecký kraj

Rýnovická 46
466 01 Jablonec nad Nisou
tel.: 974 474 801, 483 302 789

Krajské pracoviště Karlovarský kraj

Krymská 47
360 01 Karlovy Vary
tel.: 353 226 683

Krajské pracoviště Plzeňský kraj

Americká 3
301 00 Plzeň
tel.: 731 670 553

**Mezinárodní organizace
pro migraci-IOM**

Čechova 23
170 00 Praha 7
tel.: 233 370 160, 233 376 790
fax: 233 382 259
http://www.iom.cz
http://www.charita.cz
e-mail: prague@iom.int, iom@iom.cz

o. s. Meta

**Sdružení pro příležitosti mladých
migrantů**

Rumunská 29
120 00 Praha 2
tel./fax: 222 521 446
e-mail: info@meta-os.cz
http://www.meta-os.cz

Krajské pracoviště Jihočeský kraj

Pražská 23
370 74 České Budějovice
tel.: 974 220 390, 974 220 391

pracoviště Praha - Letná - je určeno

pro přijímání žádostí o trvalý pobyt z
humanitárních důvodů a po 4 letech
azylové procedury
Nad Štolou 3
170 34 Praha 7
tel.: 974 833 142

**Krajské pracoviště Královéhradecký
a Pardubický kraj**

Ulrichovo náměstí 810
500 02 Hradec Králové
tel.: 974 520 781, 974 520 782

Krajské pracoviště kraje Vysočina

Vrchlického 46
586 04 Jihlava
tel.: 974 266 830, 974 266 831

**Krajské pracoviště Jihomoravský
kraj**

Hněvkovského 30/65
617 00 Brno
tel.: 543 213 313

Krajské pracoviště Zlínský kraj

náměstí T.G.Masaryka 3218
760 01 Zlín
tel.: 974 662 821

Krajské pracoviště Olomoucký kraj

U Výstaviště 3183/18
750 02 Přerov
tel.: 974 760 390, 974 760 399

**Krajské pracoviště
Moravskoslezský kraj**

Českosobotská 7
702 00 Ostrava
tel.: 974 720 399, 595 135 901

Ředitelství služby cizinecké policie

Olšanská 2, pošt. schránka 78
130 51 Praha 3
tel.: 974 841 219
Info linka: 974 841 356, 974 841 357

Kontakty na jednotlivá oddělení CP:

www.policie.cz/clanek/kontakty-na-reditelstvi-sluzby-a-jednotliva-oblastni-reditelstvi.aspx

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Na poříčním právu 1/376
128 01 Praha 2
tel.: 221 921 111
fax: 224 918 391
e-mail: posta@mpsv.cz
www.mpsv.cz

Kancelář veřejného ochránce práv

Údolní 39
602 00 Brno
tel.: 542 542 888
fax: 542 542 112
e-mail: podatelna@ochrance.cz
<http://www.ochrance.cz>

Úřad Městské části Praha 5

Odbor sociální
Oddělení sociální prevence
Plzeňská 314/115
150 22 Praha 5
tel.: 257 000 677
fax: 257 000 619
www.praha5.cz

Úřady práce**Městský úřad Dobříš**

Odbor sociální
Mírové náměstí 119
263 01 Dobříš
tel.: 318 533 374
Fax: 318 533 375
www.mestodobris.cz

Praha

Úřad práce hl. města Prahy
Domažlická 11
130 00 Praha 3
Centrála: 221 921 111

Úřad práce pro Prahu 1 a 2

Bělehradská 214
120 00 Praha 2
Centrála: 221 592 351
Zprostředkování práce: 221 592 352

Úřad práce pro Prahu 3

Roháčova 13
130 00 Praha 3
Centrála: 221 466 780
Zprostředkování práce: 221 466 771

Úřad práce pro Prahu 4, 11, 12

Údolní 1147
140 00 Praha 4
Centrála: 241 090 066
Zprostředkování práce: 241 090 055

Úřad práce pro Prahu 5, 13, 16 a 17

Štefánikova 21
150 00 Praha 5
Centrála: 257 286 999
Zprostředkování práce: 257 286 980

Úřad práce pro Prahu 6

Bělohorská 165
169 00 Praha 6
Centrála: 283 085 650
Zprostředkování práce: 233 085 671

**Úřad práce pro Prahu 9, 14, 18, 19,
20 a 21**

Sokolovská 14
190 00 Praha 9
Centrála: 286 019 750
Zprostředkování práce: 286 019 759

Úřad práce pro Prahu 10, 15 a 22

Vršovická 68
101 00 Praha 10
Centrála: 267 312 332, 267 312 518
Zprostředkování práce: 267 312 332

Úřad práce pro Prahu 7 a 8

Stejskalova
180 00 Praha 8
Centrála: 284 007 680
Zprostředkování práce: 284 007 660

Kontakty na úřady práce v jiných městech jsou na:

www.portal.mpsv.cz/kontakty

Oblastní inspektorát práce pro hlavní město Praha

Kladenská 103/105
160 00 Praha 6
tel.: 235 364 006, 235 007 410
www.suip.cz/oip03

Kontakty na další pobočky inspektorátu práce lze najít na: **www.suip.cz**

Všeobecná zdravotní pojišťovna**Praha****Úřadovna Praha 1**

Na Perštýně 6
110 01 Praha 1
Centrála: 221 668 111

Úřadovna Praha 3

Orlická 2
130 00 Praha 3
tel.: 221 753 114

Úřadovna Praha 4

Antala Staška 80
140 00 Praha 4
tel.: 261 006 223

Úřadovna Praha 5

Radlická 1
150 00 Praha 5
tel.: 257 320 260

Úřadovna Praha 6

Vítězné nám. 9
160 00 Praha 6
tel.: 224 307 244

Úřadovna Praha 8

Sokolovská 155
180 00 Praha 8
tel.: 284 825 682

Územní pracoviště Praha-východ

Veltruská 586
190 00 Praha 9
tel.: 283 113 111

Územní pracoviště Praha-západ

Kutvirtova 339/5 150 00 Praha 5-Radlice
tel.: 233 006 111

Kontakty na pobočky VZP v jiných městech jsou na: www.vzp.cz (odkaz Pobočky)

Sociální pojištění

Česká správa sociálního zabezpečení

Ústředí ČSSZ
Křížová 25
225 08 Praha 5
tel.: 257 061 111

Kontakty na pobočky ČSSZ lze najít na:
www.cssz.cz/cz/kontakty/krajska-a-okresni-pracoviste/

Ubytovny

www.ubytovny.net
<http://www.ubytovny-v-praze.cz/>
<http://www.levneubytovny.cz/>

Ubytovna Siesta

Pod Šancemi 5/443
Praha 9
tel.: 266 310 012
fax.: 266 310 012
e-mail: hostel.siesta@iol.cz

Domy na půl cesty

Praha

DOM, o.s. - Dům Otevřených možností

Braunerova 22
180 00 Praha 8
tel.: 283 840 795
fax: 283 840 877
e-mail: dom.os@tiscali.cz
www.dom-os.cz

Dům na půl cesty - OPU

Informace na stránkách Organizace
pro pomoc uprchlíkům – www.opu.cz

Další domy na půl cesty najdete na we-
bových stránkách: **www.odchazim.cz**

Domov na půl cesty MAJÁK (o.s. ENYA)

Praha 4 - Michle
U Michelského mlýna 25
plevova.majak@centrum.cz
<http://www.enyamajak.cz>
www.enyaorg.cz

Azylové domy

Praha

La Strada – azyl pro osoby obchodované a vykořisťované

tel.: 222 721 810

P.O.Box 305

110 00 Praha 1

www.armadaspasy.cz

www.charita.cz

www.azylovedomy.cz

Další azylové domy najdete na
webových stránkách: www.odchazim.cz

Krizové linky a krizová centra

La Strada ČR – prevence obchodu s lidmi

P.O.Box 305

111 21 Praha 1

tel.: 222 721 810

e-mail: lastrada@strada.cz

www.strada.cz

SOS/info linka: 222 717 171

Bílý kruh bezpečí (pomoc obětem trestných činů v ČR)

U Trojice 2

150 00 Praha 5

Linka Bílého kruhu bezpečí 257 317 110 (nonstop)

www.bkb.cz

ROSA (pomoc ženám – obětem domácího násilí)

Podolská 242/25

147 00 Praha 4

tel.: 241 432 466

S.O.S. tel.: 602 246 102 (Po-Pá: 8-18 hod.)

e-mail: info@rosa-os.cz, poradna@rosa-os.cz

Dětské krizové centrum, o. s.

V Zápolí 1250

141 00 Praha 4

tel.: 241 480 511

fax: 241 480 511

e-mail: dkc@ditekrize.cz

www.dkc.cz

Název linky	Telefon	Zaměření	Provozní doba
Linka důvěry RIAPS	222 580 697	Celá populace, jakékoliv životní krize	Nonstop
Linka bezpečí	800 155 555	Děti, jakékoliv životní krize	Nonstop
Linka důvěry CKI	284 016 666	Celá populace, jakékoliv životní krize	Nonstop
Linka důvěry DKC	241 484 149	Týrané a zneužívané děti	Nonstop
Bílý kruh bezpečí	257 317 100	Pomoc obětem trestných činů	Nonstop
Dona linka	251 511 313	Oběti domácího násilí	Nonstop
Poradenská linka K-centrum	283 872 186	Drogově závislí a drogami ohrožení	8-21 hod denně
Poradenská linka, Prev-centrum	233 355 459	Drogově závislí a prevence soc. patolog. jevů	10-15 po, čt, pá 10-19 út, st
INFO a SOS Linka La Strada	222 717 171	Nucená prostituce a vykořisťování	
Krizové centrum RIAPS	222 586 768	Celá populace, jakékoliv životní problémy	
Centrum krizové intervence	284 016 110	Celá populace, jakékoliv životní problémy	
Dětské krizové centrum	241 480511	Týrané a zneužívané děti	

Kontakty na další krizová centra a krizové linky lze najít na:
www.remedium.cz/vzdelavaci-programy/adresar-krizovych-sluzeb/zobrazit_krizova_centra.php
www.linkyduvery.cz/show.php?sk=8

Nabídka práce na internetu

www.jobs.cz
www.jobmaster.cz
www.prace.cz
www.sprace.cz
www.hledampraci.cz
www.zamestnani.cz
<http://prace.centrum.cz>
www.hotjobs.cz
www.jobpilot.cz

Brigády

www.brigady.cz
www.student.cz
<http://brigady.vzdelani.cz>
www.nabrigadu.cz

Pracovní agentury

www.majora.cz
www.adecco.cz
www.unijob.cz

Nabídka bydlení na internetu

www.bydleni.cz
www.sreality.cz
www.byty.cz
www.spolubydlici.cz
www.bydlime.cz
www.nemovistosti.cz

Nájemní smlouva (smlouva o nájmu bytu)

(vzor)

Pronajímatel:(jméno a příjmení, datum narození, rodné číslo, adresa trvalého pobytu)

a

nájemce.....(jméno a příjmení, datum narození, rodné číslo, adresa trvalého pobytu)

uzavírají tuto

nájemní smlouvu:

I. Úvodní ustanovení

Pronajímatel prohlašuje, že je výlučným vlastníkem následujícího bytu: adresa , č.p. , patro , číslo bytu

II. Předmět nájmu

Předmětem nájmu je byt uvedený v článku I. o celkové výměře podlahové plochym². Byt sestává z pokoje (.....m²), kuchyně (..... m²), koupelny (..... m²), WC (..... m²) a předsíně (..... m²). Součástí bytu je sklepní kóje č.(..... m²).

Vybavení bytu tvoří (např. vana, WC mísa, umyvadlo, kuchyňská linka s dřezem a 3 topná tělesa)

Pronajímatel tímto přenechává byt nájemci do užívání.

Spolu s bytem má nájemce právo spoluužívat společné prostory domu a sklep.

III. Doba trvání nájmu

Varianta 1. (na dobu určitou):

Nájemní smlouva se uzavírá na dobu určitou, počínaje dnem, konče dnem

Varianta 2. (na dobu neurčitou)

Nájem se uzavírá od dne..... na dobu neurčitou.

Nájem končí uplynutím sjednané nájemní doby (*u nájmu na dobu určitou*),

nebo písemnou dohodou smluvních stran,

nebo výpovědí podanou pronajímatelem z důvodů uvedených v § 711 občanského zákoníku (např. nájemce hrubě porušuje dobré mravy v domě, nájemce hrubě porušuje povinnosti vyplývající z nájmu bytu, nájemce nezaplatil nájemné atd.)

nebo výpovědí podanou nájemcem bez udání důvodů s výpovědní lhůtou 3 měsíce.

IV. Nájemné

Nájemné za užívání bytu činí Kč za kalendářní měsíc. Nájemné bude zasláno jednou za kalendářní měsíc a to k 15 dni kalendářního měsíce na bankovní účet pronajímatele č..... (nebo předáváno v hotovosti).

V nájemném nejsou zahrnuty poplatky za následující služby spojené s nájmem: elektrická energie, vodné a stočné, ústřední vytápění. Poplatky za uvedené služby budou hrazeny spolu s nájemným zálohově. Záloha na poplatky za služby je stanovena ve výši Kč. Zálohy budou zaslány jednou za kalendářní měsíc a to k 15 dni kalendářního měsíce na bankovní účet č.....

Skutečná cena elektrické energie, vodného a stočného bude stanovena na základě násl. údajů:

1. Elektroměru instalovaného u bytu a ceníku poskytovatele elektrické energie. Stav elektroměru ke dni počátku nájemní smlouvy
2. Vodoměru instalovaného u bytu a ceníku poskytovatele vody. Stav vodoměru ke dni počátku nájemní smlouvy

Cena tepelné energie (ústřední vytápění) bude rozpočítána na jednotlivé byty na základě spotřeby tepelné energie ve všech bytových jednotkách v budově.

K vyúčtování skutečných cen a záloh dojde (den/kalendářní měsíc, zpravidla jednou ročně).

V. Práva a povinnosti spojené s nájmem bytu

Práva a povinnosti spojené s nájmem bytu vyplývají z občanského zákoníku § 687 až § 695.

Nájemce bytu je povinen:

(*například*):

1. Užívat pronajatý byt pouze k bydlení
2. Nepoškozovat byt a dům,
3. Chovat se tak, aby byl v domě pořádek a klid,
4. Umožnit pronajímateli alespoň jednou za čtvrt roku vstup do bytu, aby pronajímatel mohl stav bytu průběžně kontrolovat; tuto návštěvu oznámí pronajímatel nájemci písemně nebo telefonicky alespoň týden předem,
5. Odstranit závady a poškození, které v domě a bytě způsobil sám nebo ten, kdo s ním bydlí,
6. Provádět na vlastní náklady běžnou údržbu bytu a drobné opravy související s jeho užíváním; potřebu jiných oprav hlásit neprodleně pronajímateli.
7. Udržovat čistotu před svým bytem (stanoven domovní úklidový rozvrh).
8. Neskladovat v bytě (včetně sklepni kóje) toxické a hořlavé látky v množství, jež by mohlo ohrozit zdraví a bezpečnost osob v budově.

Nájemce není oprávněn bez předchozího písemného souhlasu pronajímatele byt dále podnájemat ani v něm provádět stavební či jiné úpravy.

VI. Další ustanovení

Nájemce se seznámil se stavem pronajímaného bytu.

Byt přebírá bez závad způsobilý k okamžitému nastěhování a bydlení, což podpisem této smlouvy potvrzuje.

Po skončení nájmu odevzdá nájemce pronajímateli byt ve stavu, v jakém ho převzal, s přihlédnutím k obvyklému opotřebení.

Klíče od bytu uvedeného v článku I. této smlouvy a od sklepních prostor předal pronajímatel nájemci při podpisu této smlouvy.

VII. Prohlášení stran

Obě strany prohlašují, že si nájemní smlouvu sepsanou na základě svobodné vůle přečetly a s jejím obsahem souhlasí. Na důkaz toho připojují své podpisy.

Vdne.....

.....
pronajímatel

.....
nájemce

Výpověď z nájmu bytu

(výpověď daná nájemcem)

(vzor)

Pronajímatel: *(jméno a příjmení pronajímatele, datum narození/ rodné číslo, adresa trvalého pobytu)*

Věc: Výpověď z nájmu bytu v domě č. v ulici..... ve městě.....

Na základě nájemní smlouvy ze dnemám na dobu neurčitou pronajatý a užívám byt (např. 3 + 1 s příslušenstvím) ve poschodí domu č. p.v ulici v (město).

Nájem uvedeného bytu tímto vypovídám v tříměsíční lhůtě, která počne běžet dnem
Nájem tak skončí k

V dne

Nájemce: *(jméno a příjmení, datum narození, adresa trvalého pobytu)*

.....
podpis nájemce

Pozn: Výpověď musí být podána písemně. Výpovědní lhůta činí nejméně 3 měsíce a začíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce po dni doručení výpovědi druhému účastníkovi. Např. výpověď je doručena pronajímateli dne 20.6.2010, výpovědní doba tak začne běžet 1.7.2010 a skončí po uplynutí 3 měsíců, tedy 30.9.2010.

Pracovní smlouva

(vzor)

Zaměstnavatel: (název a sídlo zaměstnavatele, je-li právnickou osobou, nebo jméno a adresa zaměstnavatele, je-li fyzickou osobou, IČ, DIČ)

a

zaměstnanec:(jméno a příjmení zaměstnance, datum narození, rodné číslo, adresa trvalého pobytu)

uzavírají tuto

pracovní smlouvu:

1. Pracovní poměr vzniká dne (jako den nástupu do práce může být uvedeno přesné datum nebo může být určen i jinak, např. splněním podmínky úspěšného ukončení studia, apod.)

2. Druh práce

3. Místo výkonu práce(obec a organizační jednotka zaměstnavatele, příp. širší vymezení).

4. Pracovní poměr se sjednává na dobu

a) neurčitou

b) určitou do(konkrétní doba trvání pracovního poměru).

5. Sjednává se zkušební doba, která činí(nejdéle 3 měsíce).

6. Další ujednání:

a) informace o nároku na délku dovolené na zotavenou, popř. uvedení způsobu určování nároku na dovolenou (nebo odkaz na příslušný předpis- zákoník práce),

b) údaj o výpovědních dobách (nebo odkaz na příslušný předpis- zákoník práce),

c) údaj o mzdě a způsobu odměňování, splatnosti mzdy, termínu výplaty mzdy, místu a způsobu vyplácení mzdy

d) stanovení týdenní pracovní doby a rozvržení pracovní doby (nebo odkaz na příslušný předpis – zákoník práce).

7. Před uzavřením pracovní smlouvy zaměstnavatel seznámil zaměstnance s právy a povinnostmi, které pro něho z pracovní smlouvy vyplývají, pracovními a mzdovými podmínkami, za nichž má práci konat. Při nástupu do práce byl zaměstnanec seznámen s pracovním řádem platným u zaměstnavatele a s právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jež musí při své práci dodržovat. Zaměstnanec byl také řádně seznámen s kolektivní smlouvou a s vnitřními předpisy.

8. Ode dne vzniku pracovního poměru je zaměstnavatel povinen přidělovat zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy, platit mu za vykonanou práci mzdu, vytvářet podmínky pro úspěšné plnění jeho pracovních úkolů a dodržovat ostatní pracovní podmínky stanovené právními předpisy nebo kolektivní či pracovní smlouvou.

9. Ode dne vzniku pracovního poměru je zaměstnanec povinen podle pokynů zaměstnavatele konat osobně práce podle pracovní smlouvy ve stanovené pracovní době a dodržovat povinnosti vyplývající pro zaměstnance z pracovního poměru.

10. Sjednaný obsah této pracovní smlouvy lze měnit, dohodne-li se zaměstnavatel a zaměstnanec na jeho změně. Změna musí být provedena písemně. Konat práce jiného druhu nebo v jiném místě, než byly sjednány v pracovní smlouvě, je zaměstnanec povinen jen výjimečně v případech uvedených v ust. § 37 a § 38 zákoníku práce.

11. Ostatní práva a povinnosti smluvních stran vyplývající z této pracovní smlouvy se řídí ustanoveními zákoníku práce a dalšími předpisy upravujícími pracovněprávní vztahy. Tato smlouva je sepsána ve dvou vyhotoveních, z nichž jedno převzal zaměstnavatel a druhé zaměstnanec.

V..... dne

.....
podpis zaměstnance

.....
razítko a podpis zaměstnavatele

Výpověď z pracovního poměru

(výpověď daná zaměstnancem)

(vzor)

Zaměstnavatel: (název a sídlo zaměstnavatele, je-li právnickou osobou, nebo jméno a adresa zaměstnavatele, je-li fyzickou osobou, IČ, DIČ)

Věc: Výpověď z pracovního poměru

Na základě pracovní smlouvy pracuji u vaší společnosti ode dne jako

Tímto podávám dle zákoníku práce **výpověď** z pracovního poměru.

Můj pracovní poměr končí uplynutím dvouměsíční výpovědní doby - ke dni

V dne

Zaměstnanec: (jméno a příjmení zaměstnance, datum narození, rodné číslo, adresa trvalého pobytu)

.....
podpis

Výpověď byla doručena zaměstnavateli dne.....

Pozn: Výpověď musí být podána písemně. Výpověď lze podat s udáním důvodů nebo bez udání důvodu. Výpovědní lhůta činí nejméně 2 měsíce a začíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce po dni doručení výpovědi. Např. výpověď je doručena zaměstnavateli dne 20.6.2010, výpovědní doba tak začne běžet 1.7.2010 a skončí po uplynutí 2 měsíců, tedy 31.8.2010.

Poznámky

Poznámky

Organizace pro pomoc uprchlíkům

Kovářská 939/4, 190 00 Praha 9

tel.: +420 284 683 545, +420 284 683 714, mobil: +420 739 413 983, fax: +420 233 371 258

e-mail: opu@opu.cz, www.opu.cz